

ΧΩΔΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1967
ΑΡ. 64 - ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ: Δρ. 100 — Κοινοτήτων: Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής: ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἀντιπρόπος ἐν Ἰωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, δδὸς Μπότσαρη τηλ. 654
» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ιατρός, δδὸς Ικτίνου 4, τηλ. 78.949

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Άλληλογραφία: ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: "Αφίξις τοῦ Μητροπολίτου Σεβαστιανοῦ εἰς Κόνιτσαν (1.7.1967)
ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ	: Ἐκκλησίς πρὸς τοὺς δασκάλους
ΓΙΑΝ. Λ.	: Αὔγουστος
Ν. ΤΣΑΚΑ	: "Ἐρανος ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κ. Κονίτσης
Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Βούρμπιανη
ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ	: 'Ο συνταγματάρχης Λήκ καὶ ἡ Κόνιτσα
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	: Νέα ἀπ' τὴν πατρίδα

"Εκκλησις πρὸς τοὺς δασκάλους τῆς Ἐπαρχίας

κ. ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ
Παιδαγωγοῦ

I

Γύρω ἀπὸ τὴν Ἰστορίαν τῆς ἑκασταχοῦ Γενεθλίας Γῆς, δὲν πρέπει νὰ ἀφίνομε στὴν διαβρωτικὴ μανία τοῦ χρόνου κάθε τι ποὺ μᾶς ἔχουν κληροδοτήσει οἱ Παποῦδες μας καὶ οἱ Πρόγονοί μας γενικά, ποὺ ἐμόχθησαν δὲ καθένας τους μέσα στὸν κύκλο τῆς δράσεώς του.

Τὰ παληὰ δεφτέρια τῶν Παπούδων μας καὶ τὰ πάσης φύσεως χειρόγραφά των, ἀποτελοῦν μία συγκινητικὴ παρουσία τῶν ἴδιων ἀνάμεσά μας καὶ μοιάζει σὰν κάποια πραγματικὴ συγομιλία τους μαζί μας γύρω ἀπὸ τὴν ἐποχή τους, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔζησαν, ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες των καὶ ἀπὸ τὰ ἰδεώδη των.

Ἡ θαμπὴ μόνωσις ποὺ — μέσα στοῦ ἀγελέητου χρόνου τὰ γρατσουνίσματα — μᾶς συντροφεύει γύρω ἀπὸ σεβάσμιες Μορφὲς τοῦ παρελθόντος, μεγαλώνει τὴν ἀπόσταση, ἐνῷ ταυτόχρονα τές Μορφὲς αὐτὲς τῶν περασμένων, τές ἀνυψώνει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδεατοῦ.

Ἐγα δεφτέρι, ἐπὶ παραδείγματι, ποὺ μᾶς ἐγκατέλειψαν στὴν κασέλα οἱ Παποῦδες μας, μπορεῖ μὲν κατ' ἀρχὴν νὰ μὴ ἐγκλείει ἀκτινοβολίαν μεγάλων πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, μπορεῖ δὲν νὰ εἶναι μία πολύτιμος συμβολὴ γύρω ἀπὸ τὸν ἐρευνητὴν τῆς Ἰστορίας τῆς Γενέθλιας Γῆς του.

"Ετσι:

Τὰ κουρελιασμένα καὶ κιτρινισμένα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δεφτέρια τῶν λογαριασμῶν τῶν Παπούδων καὶ Προπάππων μας, αὐτὰ τὰ λείψανα τῆς ἀφοσιώσεώς των γιὰ νὰ χτίσουν καὶ νὰ συντηρήσουν τὰ ἱερὰ σκηνώματα τῆς Γενέθλιας Γῆς τους, τές ἐκκλησίες καὶ τὰ ἔξωκκλήσια καὶ τὰ Κονίσματα, δὲν δηλαδὴ αὐτὲς αἱ ἐργασίες τοῦ σκιόφωτος τῆς ἐποχῆς τῆς δουλείας εἶναι πολυτιμότερες ἀπὸ τὰ κραυγαλέα αἰσθησιακὰ πεζοτράγουδα τῆς ἐποχῆς μας.

Πάντως, δὲν χάνουν τὴν ἀξίαν τους καὶ εἶναι πολύτιμα δείγματα τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς των καὶ αἱ ἀπλὲς ἀκόμη ἐμπορικῆς φύσεως συναλλαγές των.

Παραθέτομεν ἔνα τέτοιον δείγμα τῆς ἐποχῆς τοῦ 1848, δηλαδὴ πρὸ 119 ἑτῶν, ἀπὸ Παποῦδες τῆς Ἰστορικῆς κωμοπόλεως Βουρμπιάνης τῆς ἐπαρχίας μας.

"Ἄς τὸ ἀκούσωμε μὲ τὸ πνεῦμα τῆς διατυπώσεως καὶ μὲ τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τῆς ἐποχῆς.

II

«Γρόσηα 670.

ἢτη: ἔξακόσια ἔβδομήντα τὰ ἔδανήστην ἐγὸ δὲ ποφενόμενος Γιάννη Σκούφης μαζή μὲ τὰ πεδηά μου ἀπὸ τὸν κήριον Ζήση Κήρυκαν τοῦ δπήου καὶ τὰ χρουστοῦμε μὲ τὸ διάφορόν τους ἢτοι δέκα πέντε καὶ μισὸν τὸν χρόνον καὶ σὲ κάθε καλήν του ἀναζήτησην θέλομε τοῦ τὰ μετρήσῃ δὲ προφασήστος καὶ εἰς ἔληψην γαρτοσήμου ἐγράφθη ἡ παροῦσα εἰς ἀπλὸν χαρτὴ διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἡσχήν της ἐν παντὴ κριτηρίου δηκησύνης τὰ διπήα γρόσια τὰ ἐχρηστούσαμεν.

1846 Γενάρις 22. Βούρμπιανη
Δημήτρης γηόσης οἰκοθεν ἔγραψα καὶ μαρτηρό».

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Μὲ τὸ ἔμπα τοῦ Αὐγούστου, εἶχαν κι' ὅλας τελειώσει οἱ βαρειές δουλειές τοῦ καλοκαιριοῦ. Τὸ θέρισμα καὶ τ' ἀλώνισμα. Δὲν ἀπόμενε πάρα τὸ τσόλισμα (ράβδισμα) τῶν μύγδαλων στὸν κάμπο κι' ὁ τρῦγος. "Ετσι ὁ κόσμος στὸ ἀναμεταξὺ ἔβρισκε τὴν εὔκαιρία νὰ πάρη μιὰν ἀνάσα. "Αλλωστε, οἱ πρῶτες ἔξη μέρες τοῦ Αὐγούστου, «τὰ μερομήνια», εἶναι «ἀποφράδες μέρες» κι' ἐπιρρεάζουν τὶς δουλειές. Τὰ ξύλα ποὺ κόβονται τὶς μέρες αὐτὲς σαπίζουν. Κι' οἱ γάμοι ποὺ γίνονται δὲν προκόβουν. Τὰ νερά τάχουν χαλάσει οἱ νεράϊδες καὶ περιμένουν τ' "Αη - Σωτῆρα γιὰ ν' ἀγιάσουν.

'Απ' τὸ πρωΐ στὶς γειτονιές οἱ γυναικοῦλες ἀνήσυχες, καὶ στὰ Πλατάνια, «οἱ τελευταῖοι

τῆς παλιᾶς γενιᾶς» Γιάννης Ρεντζούλης, δὲ πιλεγόμενος Μπατές, Γιάννης Γκαλμπατσιάρης καὶ σία, στρίβοντας καὶ ξεστρίβοντας ἐπὶ ὥρες ὀλόκληρες σὲ στιγμὲς αἰώνιας γαλήνης τὴν παράνομη φαρμάκω (τσιγάρο) ἀνάμεσα σὲ ιστοριὲς ποὺ δὲν εἶχαν τελειωμό, λογάριαζαν: Τί καιρὸ θᾶχουμε τὸ Σεπτέμβρη, τὸν 'Οκτώβρη... καὶ μέχρι τὸν ἄλλο Αὐγούστο. Τὸ πρωΐνὸ κάθε μιᾶς ἡμέρας, τοῦ πρώτου ἐξαήμερου τοῦ Αὐγούστου ίσοδυναμεῖ καὶ μ' ἐνα μῆνα ὅπως καὶ κάθε ἀπόγευμα. Κι' ὅταν τὰ μερομήνια δὲν ταίριαζαν, γιατὶ τύχαινε νὰ τραβήξῃ ὅλο τὸ ἐξαήμερο καλοκαιρία, τότε θυμόντουσαν πώς «οἱ παλιοὶ λογάριαζαν τὰ μερομήνια μὲ τὸ παλιὸ μερολόγιο» κι' ἀνάβα-

III

"Ετελειώσαμε...

Παρεθέσαμε μὲ τὴν ὁρθογραφίαν τῶν Παπούδων μας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔνα συγκινητικὸν ἔγγραφον συγαλλαγῆν των.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ μᾶς ἐκπλήσσει οὔτε ἡ ὁρθογραφία, οὔτε ἡ διατύπωση καὶ ἡρχαιοπρεπὴ ἀκόμη λέξεων καὶ ἐκφράσεων διὰ τοὺς Παπούδες ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μαύρης δουλείας.

'Απ' ὅλα τὰ γραφόμενα ἐκείνα μονάχα μοῦ ἀρέσανε — λέγει δὲ Νίτσε — ποὺ γράφει δὲ καθείς μας μὲ τὸ αἷμα του.

Καὶ πράγματι: Τὰ ἀγνωτέρω εἶναι γραμμένα μὲ τὸ αἷμα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης, τὴν δποίαν ἐγέκλειον εἰς τὸ στῆθος των οἱ ἀπλοῖκοι ἐκείνοι Παπούδες τῶν χρόνων τῆς δουλείας.

"Ολα μποροῦσαν οἱ ἀπλοῖκοι ἐκείνοι Γέροντες νὰ τὰ ἀφύσουν νὰ νικηθοῦν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τιμιότητα, ἡ δποία θυμίζει παρομοίαν ἐκφρασιν καὶ χαρακτηριστικὴν διατύπωσιν τοῦ Νίτσε, δὲ οὐδεὶς λέγει ὅτι: «Κι' ὅταν ἀκόμη ἡ ἴδεα σας νικηθῇ, ἡ τιμιότητά της δὲς ἀναδοῦ: 'Ἐγίκησα».

Μὲ ὅλλα λόγια καὶ διὰ νὰ ἐκφρασθοῦμε ἐπὶ τὸ παιδαγωγικῶτερον:

Οἱ Παπούδες μας τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ποτέ τους δὲν πέταξαν τὸν ἥρωα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τιμιότητος, ποὺ δρισκότανε στὴν ψυχή τους.

Τὸν κρατοῦσαν σὰν τὴν ὑπέρτατη Ἱερὴ ἐλπίδα τους.

IV

Καὶ γιὰ νὰ δλοκληρώσομεν:

"Αγαπητοὶ συνάδελφοι τῆς ἱστορικῆς καὶ θρυλικῆς ἐπαρχίας μας.

Τρέφομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ παροῦσα ἐκκληση τῆς ταπεινότητός μας θὰ εῦρει ἀπήχηση εἰς τὴν ώραίαν διδασκαλικὴν ψυχήν μας, καὶ αἱ ἀνασκαφὲς ποὺ θὰ κάμετε σὲ παλαιὰ σεντούκια καὶ κασέλες τῶν σπιτιῶν τῆς Κοινότητος ποὺ ὑπηρετεῖτε, θὰ φέρουν εἰς φῶς ὄλικὸν ποὺ θὰ μπορέσει νὰ τροφοδοτήσει τὲς σελίδες τῶν «Χοονικῶν τῆς 'Ἐπαρχίας μας», τοῦ περιοδικοῦ δηλαδὴ ἐκείνου, τὸ δποίον εἰς προγενεστέραν ἐκκλησή μας πρὸς τοὺς ἐπιστήμονας καὶ λογίους τῆς 'Ἐπαρχίας μας ἐφιλοδοξήσαμε νὰ ἴδῃ κατὰ τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1968 τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ γὰρ σταλῆ σὲ ὅλους τοὺς ταξιδεμένους τῆς 'Ἐπαρχίας μας.

λαν τὴν πρόγυνωση γιὰ δεκατρεῖς ἡμέρες. "Οπως καὶ νᾶχε τὸ πράγμα, ἔρχονταν τοῦ Σωτῆρος, σταμάταγαν τὰ μερομήνια κι' ἀρχιζαν τ' ἀνέμελα πανηγύρια. Σχεδὸν κάθε μερα ἡ Παναγιὰ ἦταν ἀνοιχτή, ἵσαμε τὸν Δεκαπενταύγουστο. Πότε «'Ανοιγμα», πότε «'Ολονύχτια δέηση», πότε πανηγύρι ἐπίσημο. 'Ο Τζάλλας δὲν σταματοῦσε νύχτα - μέρα κι ὅλο γκρίνιαζε, πώς τάχα δὲν τοῦ ἄρεσε, ἐν ὧ ὅλοι ξέραμε, πώς γιὰ κάτι τέτοια ἔκανε κρὰ ἡ καρδιά του...

Αὔγουστε καλέ μου μῆνα
νᾶσουν δυὸ φορὲς τὸ χρόνο.

Νύχτα ἡ καημένη ἡ Ρήνα τῆς Σταύραινας κατασκοτώνονταν ἀνεβαίνοντας τὸν ἀνήφορο τῆς Ἀλατσιάς, ζαλικωμένη μὲ χίλια δυὸ μικροτράγματα γιὰ νὰ πιάσῃ τόσο στὸ ἀπόσκιο τῆς Παναγίας. Πόσες φορὲς ὅμως μάταια, γιατί, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἀπίθανοι νυχτοπερπατάρηδες ψευτοκυνηγοί, ψευτοτσοπαναρέοι, καὶ χαραμοψώμηδες τῆς ἀπάνω γειτονιᾶς εἶχαν κιολας ἐγκατασταθῆ στὰ ριζὰ τοῦ Μάρμαρου δίπλα στὰ θεμέλια τοῦ τοίχου τῆς Παναγίας, τόπο ποὺ δὲν τὸ ἔπιανε ὁ ἥλιος οὔτε καὶ κατὰ τὶς κρίσιμες ὥρες τοῦ μεσημεριοῦ καὶ ποὺ θεωροῦσαν ἄλλωστε σὰν μέρος τῆς πατρογονικῆς τους κληρονομιᾶς καὶ χαμογελοῦσαν εἰρωνικά, μὲ κάθε νεοερχόμενο, πάντοτε μὲ τὸ ὑφος τοῦ «μακάριοι οἱ κατέχοντες» βέβαιοι ὅτι καὶ φέτος εἶχαν ἔξασφαλίσει νίκη σημαντική, σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ κύσμο τῆς Κόνιτσας, ποὺ χαίρονταν καὶ γλεντοῦσε μὲ τὸ τίποτα, μ' ἓνα ψίχουλο, μὲ μιὰ κουβέντα, μὲ μιὰ ὑποψία μόνο χαρᾶς.

Πολὺ ἀργότερα, ἔφταναν οἱ λεγόμενοι νοικοκυραῖοι. Πότε καβάλλα σὲ κανένα ἄλογο, πότε κάθιδροι κι' ἀγκομαχοῦντες. Καὶ ταῦρισκαν δλα στρωμένα. Ἀκόμα καὶ τὰ καρπούζια, τὰ ππεπόνια καὶ τὰ καστραβέτσια τους (ἀγγούρια) κολύμπαγαν στὴν καρούτα τῆς βρύσης, «ὑφιστάμενα μιὰ συνεχῆ κατεργασία καταψύξεως» ἀπὸ τὸ κεφαλάρι τοῦ νεροῦ ποῦνγαινε μεσ' ἀπ' τὸ βράχο ισαμ' ἓνα μπράτσο, κρύο, ἔτσι ποὺ δὲν μποροῦσες νὰ κρατήσης τὸ χέρι σου μέσα μετρώντας ὡς τὰ δέκα.

Γραφικὴ ὅψη ἔπαιρναν οἱ πανηγυριστάδες σταυροπόδι καθισμένοι γύρω - γύρω στὸ κολατσό, ἀμέσως μετὰ τὴ λειτουργία, κι ὅταν τὰ βιολιά πέρναγαν ἀπὸ παρέα σὲ παρέα γιὰ νὰ «τὸ είποῦν».

Αὐτὰ ἦταν τὰ προεόρτια. Τὸ γλέντι ἀρχιζε λίγο ἀργότερα. Καὶ δὲν σταματοῦσε παρὰ ἀργὰ τ' ἀπόγεμα, κι' ἀφοῦ προηγουμένως οἱ μακαρίτες τώρα, 'Αγᾶς καὶ Κώτσικας, χόρευαν τὸν ἀπαραίτητο «ἀράπικο» κρατώντας στὰ χέρια τους ἀπόνα μπαστοῦν, ἀγνωστο γιὰ ποιοὺς λόγους.

Τί κακὸ ἦταν ἐκεῖνο! "Ολη μέρα χαλασμὸς κυρίου. 'Εμεῖς τὰ παιδιὰ κλέβαμε εύκαιριες καὶ τὸ σκάγαμε κατὰ τὴν Ἰτιά, ἡ τὸν 'Αηθανάση, γιὰ νὰ βροῦμε τὸν ἐαυτό μας μακριὰ ἀπ' τὸν «ᾶσκοπο» αὐτὸ θόρυβο καὶ τὶς σκόνες, παίζοντας τσολέγκα καὶ σκλαβάκια. Κεῖνοι ὅμως ποὺ ἥθελαν νὰ γλεντήσουν, δὲν ξεκόλλαγαν ἀπ' τὴν Παναγία. Τὸ κλαρίνο στὴ «διαπασών», ὑπακούοντας στὶς ἐντολὲς τῶν πρωτο-

χορευτάδων, σθήνοντας τὸν ἥχο κάθε ἄλλου ὄργανου, ἐκτὸς τοῦ ντεφιοῦ, πήγαινε πότε στὸ τσάμικο, πότε στὸ ἀρβανίτικο, πότε βαρειά, πότε πεταχτά, πάντα μονότονα, ἐπίμονα, ποὺ σφήνωνε στὸ κεφάλι σὰ βίδα. Μέσ' τὴ σκόνη, στὸ ἀποκάρωμα τοῦ γλεντιοῦ, σ' ἓνα ξέφρενο διονυσιασμό, στὸν ὅποιο ἀν δὲν συμμετείχες, ἔμοιαζες σὰν βασανιζόμενος μέσα σὲ μιὰ ἀνείπωτη κόλαση, κρότων, ἡχων, ζέστης, παραζάλης, καὶ ἀκαταλαβισμοῦ. Στὸ βάθος θαυμάζαμε τοὺς βιολιτζῆδες ποὺ δὲν ἔπαιρναν οὔτε μιὰν ἀνάσα, ὅλη τὴ μέρα — κατημένε κι' ἀξέχαστε 'Αντώνη! — ἀλλὰ καὶ κείνους ποὺ δὲν ἔννοοῦσαν νὰ ἔγκαταλείψουν τὸ χορό, μέχρι τὴν ὥρα, ποὺ θᾶφταναν στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου κάτω ἀπ' τὴν Ἀλατσιά, κατὰ τὸ Ἡλιοβασίλεμα, γιὰ νὰ τοὺς ἴδουν, ἀπ' τὰ Πλατάνια, δοσοι εἶχαν ἀποσυρθῆ γρηγορώτερα ἡ δὲν εἶχαν ἔρθει καθόλου στὴν Παναγιά, (ἰκανοποιήσαντες «τὸ πρὸς πανηγυρισμὸν πάθος τους», διὰ τοῦ ἀνεβάσματος μέχρι τῶν Πλατανιῶν).

'Επίσημα πανηγύρια στὴν Παναγία, εῖχαμε τοῦ Σωτῆρος, στὶς 6 Αὔγουστου. Τὸ Κοριτσομάζωμα στὶς 8 Αὔγουστου καὶ τῆς Παναγίας τὸ Δεκαπενταύγουστο. Τὸ κοριτσομάζωμα, ἥταν μιὰ ὥραία, παμπάλαια συνήθεια, γιὰ νὰ γλεντήσουν καὶ «τ' ἀνύπαντρα κορίτσια» ποὺ τὸν παλιὸ καιρό, τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου δὲν ἔπειτρεπταν νὰ συμμετάσχουν στὰ δημόσια γλέντια. Λένε (έμεῖς δὲν τὸ προλάβαμε) δτι παλιότερα ἀπαγορευόταν ἐντελῶς ἡ παρουσια ἀντρῶν στὸ κοριτσομάζωμα. Στὸν καιρό μας, δμως, ἀντίθετα, τὸ κοριτσομάζωμα ἥταν ἀφορμὴ γιὰ νὰ ἔπιδείξουν τὰ κορίτσια τὶς χορευτικὲς ἀρετές των, στοὺς περιφερόμενους μὲ ὕφος κατακτητοῦ (ό τὴν γῆν παίξας, ο τὴν γῆν χάσας) κορδωμένους σὰν διάνους πάνω στὰ μάρμαρα ὑποψήφιους γαμπρούς, πάντα σπάνιους καὶ δύσκολους στὴν Κόνιτσα. Κι' ἥταν ἔνα θέαμα ποὺ μποροῦσες ἀνάλογα μὲ τὸ κέφι σου νὰ τὸ ἴδης ἡ σὰν μιὰ ἱεροτελεστία — τὰ καημένα τὰ κορίτσια εἶχαν τόση ἀγωνία γιὰ νὰ βροῦν αὐτὸν τὸν ἔρημο τὸ γαμπρό, ποὺ ἔκαναν τὸ πᾶν — ἡ σὰν μιὰ διαρκοῦσα κωμῳδία μὲ χίλιες δύο ἀστεῖες, γιὰ τὰ τσαλίμια καὶ τὰ καμώματα φάσεις. Θυμάμαι γαμπροὺς σοθαροὺς κι' ἀστείους, ποὺ τώρα βέβαια θᾶχουν ἀγγόνια, νὰ παίρνουν τὴν ἡρωϊκὴ ἀπόφασή τους ἐκεῖ, ὑπὸ τὶς εύλογίες τῆς Παναγίας. Θυμάμαι ἀκόμα καὶ κάτι ξαδέλφες μας, ποὺ τσακίζονταν οἱ κακομοίρες κι' ἀγωνιοῦσαν γιὰ τὴ μέρα αὐτὴ ποὺ ἐμάς τὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς παιδικῆς ξεγνοιασιάς, καὶ τῆς εύδαιμονίας ὅχι μόνο μᾶς ἄφηνε ἀδιάφορους, ἀλλὰ τὶς περισσότερες φορὲς μᾶς δημιουργοῦσε καὶ προβλήματα «αίσθητικῆς ὑποστάσεως», ίδιαίτερα δταν ἡ μάνα μας ἔπειμενε μὲ φορτηκότητα νὰ στηκωθοῦμε καὶ νὰ τὶς χορέψουμε «εύρωπαϊκὸ χορό», ποὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ παρεμβάλλονταν, ἐν εἴδη διαλείμματος σὲ κάθε πανηγύρι.

Σὰ νὰ τῷχε γραμμένο ἐπὶ χρόνια δλόκληρα, ἡ μέρα τοῦ Δεκαπενταύγουστου, ἥταν σύνορο. 'Απὸ τὴν ἐπομένη ἀρχιζαν οἱ βροχὲς ἡ τὸ συνέφιασμα τοῦ οὐρανοῦ. Κι' ἔνοιωθες τὰ πρώτα ρίγη τοῦ φθινοπώρου.

Βούρμπιανη

Πρωτομάστοροι και λαϊκοί άρχιτεκτονες

(ώς τὰ μέσα 19ου αἰώνος)

Τοῦ κ. ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Έκτὸς ἀπὸ τὸν μαϊστορο - Ρίζο Ντούμαρη και τὸν Γιόση (Θεοδόση) ποὺ πεθάνανε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰώνος, τώρα ἔχομε διάφορους ἄλλους.

Ο Σίμος Ψύλλος, μαζὶ μὲ τοὺς Κώσταν και Δῆμον, ἀγνώστου ἐπωνύμου, πωνύμου, και μὲ τοὺς Πυρσογιανῆτες Κ. Σούρλα και Ρίζο Γ. Παπαϊωάννου ἔχτισαν τὸ μοναστῆρι τῆς Ζέρμας. Στὰ 1817 πάλι ὁ Σίμος Ψύλλος, μαζὶ μὲ τὸν Κυπαρίση ἀπὸ τὴν ὅμωνυμη βουρμπιανάτικη οἰκογένεια ἔχτισαν τὸν "Αγιο Αθανάσιο τοῦ Σαγοδοῦ.

Στὰ 1823 - 24 ὁ Γεώργης Χαρίση Μάνου ἔχτισε τὴν ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Αποστόλων τῆς Βούρμπιανης. Ο Ἀγιάννης τῆς Βούρμπιανης ὑποθέτομε πὼς ἦταν ἔρ-

γο τοῦ Σίμου Ψύλλου.

"Άλλος πρωτομάστορας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν ὁ Γιάντσιος (Ίωάννης) Κότα Μπάρκης ποὺ ἔχτισε πολλὰ σαράγια τῶν μπέηδων τῆς Αρβανιτιᾶς. Επίσης και ὁ Νάστος (Αναστάσης) γεννάρχης τῆς οἰκογένειας τῶν Ναστάδων, ἦταν καλὸς πρωτομάστορας. Και ὁ ἀγωνιστὴς τῆς Επαναστάσεως τοῦ 21 Χρήστος Ζούμης ἦταν ἔνας καλὸς λαϊκὸς ἀρχιτέκτονας, καθὼς και ὁ Δημήτρης Πάνος, ὁ πατέρας τοῦ Θεμιστοκλῆ Πάνου.

Οἱ ἀνώτεροι ὅμιλοι πρωτομαστόροι τῆς Βούρμπιανης, σωστοὶ καλλιτέχνες, ἦταν οἱ Γιοσαῖοι, τὰ παιδιὰ τοῦ Γιόση, και κυρίως ὁ πρωτότοκός του ὁ Χρήστος, οἱ ἄλλοι δυὸς Μήτσης και ὁ Νικόλας ἦταν κατώτεροι.

'Απ' τὸ Μάρτη καλοκαῖρι
κι' ἀπ' Αὔγουστο χειμῶνα.
ἡ ἀπὸ Μαρτιοῦ πουκάμισο
κι' ἀπ' Αὔγουστο σεγκοῦνι.

Τὸ τοπίο ἄλλαζε. Οἱ ἀστραπὲς ἔσχιζαν τὸν ὁρίζοντα. "Υστερ' ἀπ' τὶς πρῶτες βροχές, γέμιζε τὸ χῶμα κίτρινα φύλλα, ἔβγαιναν οἱ βρονταλίδες — αὐτὰ τὰ περίεργα ἄκακα και τεμπέλικα ζῶα ποὺ λὲν δτὶ φέρνουν γοῦρι και ύγεια, δταν τὰ περάσης ἀπὸ τὸ μέτωπο ἥ τὸ λαιμό σου — κι' ἔνοιωθες τῆς ἐπερχόμενης χειμωνιάτικης ἐρημίας τὴ μοναξιά. Κάποιες ἀγάπες, ποὺ δὲν προλάβαιναν ν' ἀνθήσουν, ἔσθηναν εἴτε γιατὶ ἔφευγαν οἱ παραθεριστάδες ἔνας - ἔνας, εἴτε γιατὶ οἱ ἀφορμὲς γιὰ τ' ἀνταμώματα λιγόστευαν και μεγάλωναν τὰ διαστήματα τῶν ἀπουσιῶν. Τότε μᾶς ἔπιαναν οἱ ἄφατες μελαγχολίες, στὴν ὡραία, κι' ἀξέγνοιαστη ἐκείνη ἐποχή. Καὶ διαβάζαμε ποίηση κι' ἀκούγαμε μουσική. Κι' ὀνειρευόμαστε ἐπίμονα τὴν ἀδυσώπητη φυγή. "Οπως τώρα, ποὺ παράσαν τὰ χρόνια, ὀνειρευόμαστε ἀνυποχώρητα τὴν ἐπιστροφή. Αύτὴ τὴν αἰώνια ἐπιστροφή, στὸν Παράδεισο, τῆς μακαριότητας κι' εὐδαιμονίας

τῷ παιδικῷ χρόνῳ, πλάθοντας μέσα μας ἀφορμὲς γιὰ δυνατοὺς κι' ἀδύνατους μύθους, γιὰ καταστάσεις ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ξαφιαχτοῦν, γιὰ ὄνειρα ποὺ θὰ μποροῦσαν μὲ τὴν ἀγάπη και τὴν προσπάθεια ὀλῶν μας νὰ γίνουν πραγματικότητα. Νὰ γίνουν πολιτισμός. Νὰ φτιάσουν ώραία τὴ σύγχρονη ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ποὺ χάθηκαν στὴν «έρημια τῶν συνωστισμῶν» τοῦ ἀλλοπρόσαλλου και τοῦ παράλογου τούτου κόσμου. Σὰν ἔνα κίνημα ὅμοιο μ' αὐτὸ ποὺ ξανάφερε πίσω τοὺς Εβραίους στὴ νΠαλαιστίνη κι' ἔκανε νὰ ξανανθίσουν ὅπως τὰ χρόνια τῶν προφητῶν ἥ Γῆ Χαναάν στὴν ἐρημο τοῦ Νεγκέθ και στὶς πεδιάδες τῆς Ζαβουλόν, τῆς Σαρὸν και τῆς Ιουδαίας.

«Π α ρ ἀ τ ἄ π α θ η ὁ Μ π ὄ δι (ὁ ὑ π ἐ ρ τ α τ ος φω τ i σ μ ὄ σ) δὲν εἰναι μακρυά, σ' αὐτὸν τὸν χαμηλὸ κόσμο, δ π αρ ἄ δ ε i σ o s εἰναι κοντά» (Μαχαβαΐροκάνα).

Κι' ἂν δὲν ὑπάρχει, πρέπει νὰ τὸν φτιάσουμε.

Γιαν. Λ.

Ο Συνταγματάρχης Λήκ και η Κόνιτσα

Ταξίδι στα 1809

Τοῦ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ

(Συνέχεια από προηγούμενο)

Αρχίζοντας τὴν περιγραφὴ τῆς Κόνιτσας λέει πώς ἔχει 600 σπίτια μουσουλμανικὰ και 200 χριστιανικά¹⁷. Ξεχωριστὰ μιλάει γιὰ τὸ μεγάλο ἀνάκτορο τοῦ Βεζύρη μὲ τὸν κῆπο και τὸ χαρέμι του ποὺ δρίσκεται στὸ βορειότερο μέρος τῆς πόλης, γιὰ νὰ σημειώσῃ πώς «... ἂν και εἶναι χτισμένο μονάχα ἐδῶ και 20 χρόνια, σχεδὸν ἔχει πέσει σὲ ἐρείπια. » Ετσι, ἔνα μικρὸ μέρος τοῦ χαρεμιοῦ δρίσκεται στὰ χέρια τῆς χήρας τοῦ Βελῆ Μπέη τῆς Πρεμετῆς, κόρης τοῦ Βελῆ Μπέη τῆς Κλεισούρας ποὺ παντρεύτηκε τὴν ἀδελφὴ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ». Συνεχίζοντας θὰ περιγράψῃ τὸ μητροπολιτικὸ μέγαρο μὲ τὴν ἔξοχη θέα του κάμπου τῆς Κόνιτσας, ποὺ ξαπλώνεται μπροστά του, λέγοντας:

«Στὸ Βαρόσι τὸ πιὸ ξεχωριστὸ κτίριο εἶναι τὸ ἀνάκτορο¹⁸ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κόνιτσας και Βελλᾶς ποὺ δρίσκεται κοντὰ στὸ κάτω μέρος τῆς κορφῆς τῆς ράχης τοῦ βουγοῦ... Τὸ ἀνάκτορό του δεσπόζει σὲ μιὰ πεδιάδα μοναδικῆς δόμορφιᾶς και μεγαλοπρέπειας. Ἡ πεδιάδα τῆς Κόνιτσας μὲ τὴν καλλέργα τῶν δημητριακῶν και μὲ τ' ἀμπέλια τῆς συνορεύει στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς μὲ τὶς δασωμένες ράχες ποὺ πάνω τους εἶναι χτισμένες ἡ Συκιά, ἡ Ὁσταγίτσα και τὰ χωριὰ τῶν Καραμουρατῶν¹⁹, ἐνῶ πιὸ πάνω τους ὑψώνονται τὰ τροιλαχτικὰ δράχια τῆς Νεμέρτζικας ποὺ φτάνουν ώς τὴν Πρεμετὴ κι ἀπὸ κεῖ, πιὸ χαμηλὰ, στὴν Κλεισούρα και στὰ στενὰ τοῦ Ἀώου. Τὸ ποτάμι κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα σ' αὐτὸ τὸ στενὸ διασχίζοντας μιὰ στενὴ κοιλάδα, κρυμμένη ὑπὸ λοφοσειρές — συνέχεια τῶν ὑψωμάτων τῆς Κόνιτσας...».

Καὶ θὰ κλείσῃ τὶς ἐντυπώσεις τῆς ἡμέρας αὐτῆς μὲ τὴν διαπίστωση τῆς ἐκπληξης ποὺ ἔνοιωσε, ὅταν πληροφορήθηκε πώς μιὰ τοποθεσία τόσο ἀγυψωμένη, ὅσο ἡ Κόνιτσα, δὲν μποροῦσε γὰ τὴ θεωρῆ ύγιεινή. Καὶ τοῦτο, γιατὶ σύμφωνα

Ο Χρῆστος Γιόσης κατεσκεύασε πολλὰ και ἀξιόλογα ἔργα, διάφορα κτίρια τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Κονίτσης, τὸ γεφύρι στὰ Μεσογέφυρα, και ἄλλα.

Εἶχε δὲ ὁ Χρῆστος Γιόσης και δυὸ παιδιὰ ἐκλεκτοὺς λαϊκοὺς ἀρχιτέκτονες, τὸν Γιώργο και τὸν Δημήτρη. Ο Γιώργος, ὁ ὅποιος ἐπωνυμαζόταν Κάλφας, ἔχτισε τὸν "Αγιο Γεώργιο τῆς Μονῆς Δουρούτης, τὴν ὑπέροχη ἐκκλησία τοῦ Χλωμοῦ τῆς Βορείου Ἡπείρου, τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἱωαννίνων μαζὶ μὲ τὸν Νικόλα Λιόλη Πανταζῆ ὅπως και τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀρ-

χιμανδρειοῦ, και πολλὰ ἄλλα. Ο δὲ ἀδελφός του Δημήτρης κατεσκεύασε τοὺς τουρκικοὺς στρατῶνες (Κισλᾶ) τῶν Ἱωαννίνων: και ἔχτισαν πολλὰ σαράγια και ἀρχοντικὰ στὰ Γιάννενα και σὲ δλη τὴν "Ηπειρο οἱ δύο αὐτοὶ Γιοσαῖοι, καθὼς και οἱ ἀπόγονοὶ των, γιὰ τοὺς δποίους θὰ μιλήσωμε σὲ ἄλλο κεφάλαιο τῆς ἴστορίας του χωριοῦ μας.

Ἄλλοι γνωστοὶ λαϊκοὶ ἀρχιτέκτονες τῆς ἐποχῆς ποὺ ἴστοροῦμε δὲν ὑπάρχουν. Θὰ συναντήσωμε δικιας ἀρχετοὺς κατὰ τὰ μέσα και τὶς τελευταῖες δεκαετίες τοῦ περασμένου αἰῶνος.

(Συνεχίζεται)

μὲ τὴν ἔλληνικὴν ἔκφρασην, στὸ πάνω μέρος τῆς πόλης «ὁ ὑπνος θαρὺς εἶναι»²⁰ απὸ τὸν ὑγρὸν καὶ στάσιμον δέρα ποὺ δημιουργοῦν οἱ δασωμένες καὶ ἀπόκρημνες κορφὲς ποὺ εἶναι τόσο κοντά. Ὅτι δημως δὲν ἔδωσε σημασία στὶς πληροφορίες αὐτές, φαίνεται ἀπὸ τὸ δτι τονίζει τὴν ἔκπληξην ποὺ δοκίμασε....

Τὴν ἄλλη μέρα (9 Ιουνίου) τὸ πρωί, ὥστερα ἀπὸ πορεία 15 λεπτῶν ἀπὸ τὰ τελευταῖα σπίτια ποὺ βρίσκονται ψηλότερα, φτάνει στὴν κυριώτερη πηγὴ ποὺ τροφοδοτεῖ τὶς θρύσες τῆς πόλης, χωρὶς δημως νὰ μᾶς δινομάζῃ τὴν τοποθεσία.²¹ Ἀπὸ δῶθὰ δρῆ τὴν εὔκαιριαν νὰ θαυμάσῃ ὅλο τὸ ὑπέροχο τοπίο ποὺ ξανοίγεται μπροστά του ἀπαριθμώντας τὰ διάφορα θουνὰ ποὺ κλείνουν γύρω - γύρω τὸν ὄρεζοντα καὶ ξεγωριστὰ τὸν Σμόλικα. Πληροφοριοδότης του στὶς γεωγραφικές τοις ἀπορίες εἶναι ἔνας Ἀλβανὸς ἀπὸ τὸ Τεπελένι, φρούραρχος τῶν στρατευμάτων τοῦ Βεζύρη στὴν Κόνιτσα, βρώμικος, δημως χαρακτηριστικὰ τονίζει.²² Δὲν ξεχνάει δημως ἐπαινέση τὴν νοημοσύνη του καὶ τὴν εἰδικότητά του στὴν παροχὴν πληροφοριῶν, ποὺ δψείλεται στὴν τέλεια γνώση τοῦ τοπίου μὲ τὶς διαρκεῖς στρατιωτικὲς μετακινήσεις. Συγκρίνοντας τὴν παροχὴν πληροφοριῶν ἀπὸ τοὺς "Ελληνες ἀγρότες, βρίσκει τὴν εὔκαιριαν νὰ μᾶς πῆ πώς οἱ πληροφορίες τους εἶναι λίγες καὶ πίος μονάχα τῶν ἀρματολῶν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὶς ἀλβανικές. Γενικά, δημως, παρατηρεῖ πώς οἱ "Οσμανλῆδες εἶναι ἀπρόθυμοι νὰ δίνουν πληροφορίες. "Ισως γιατὶ πολλοὶ νομίζουνε πώς οἱ Εύρωπαιοι ταξιδιώτες ἔρχονται στὴ χώρα τους γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὴν κατάκτησή της. "Ετσι, σημειώνει δτι δ Εύρωπαιος ποὺ θὰ δρῇ τὴν σωστὴν θέση μιᾶς τοποθεσίας, ἔχει ὅλο τὸ δίκιο μὲ τὸ μέρος του νὰ χαίρεται γι' αὐτή του τὴν ἀνακάλυψη. Καὶ τοῦτο, γιατὶ, δημως κι ἀν τονίζη στοὺς πληροφοριοδότες του πώς ζητᾶ νὰ δρῇ καμιὰ ἐπιγραφή, ἔκεινοι δυσπιστοῦν στὰ λόγια του καὶ δὲν τοῦ τὶς δίνουν, νομίζοντας δτι ψάχνει γιὰ θησαυρούς.

Μιλώντας παρακάτω γιὰ τὴν γλώσσα τῶν κατοίκων τῆς Κόνιτσας σημειώνει πώς:

«ἡ Κόνιτσα, ἀρκετὸν καιρὸν ἦταν κοιμάτι τῆς ὑπόδουλωμένης Ἀλβανίας ποὺ τὰ τελευταῖα 50 χρόνια, πρέπει νὰ εἰπωθῇ πώς ἀπλωνόταν σ' ὅλον κληρη τὴν "Ηπειροῦ ὡς τὸν Ἀμβρακικὸν ὄπλο. "Ομως, παρ' ὅλα αὐτά, σύμφωνα μὲ τὰ γλωσσικά της δρια, αὐτὴ εἶναι τὸ βιορειότερο σύνορο τῆς Ἑλλάδας. Καὶ τοῦτο, γιατὶ γενικὰ ἔδω κυριαρχεῖ σὰν διμιούμενη γλώσσα ἡ ἔλληνική, ἐνῷ στὸ Λιασκοβίκι βρίσκεται σὲ περισσότερη χρήση ἡ ἀλβανική».

Ἀπὸ τὶς παρατηρήσεις του αὐτὲς φαίνεται πώς θεωρεῖ τὴν Κόνιτσα σὰν τὸ τελευταῖο δρόσημο τῆς ἔλληνικῆς γλώσσας, ἐνῷ θὰ φανταζότανε κανεὶς πώς ἔπρεπε νὰ δρίσκεται νοτιώτερα, μιὰ καὶ ἡ ἀλβανικὴ κατοχὴ ἔφτανε ὥστε τὸν Ἀμβρακικό, χωρὶς δημως καὶ νὰ μᾶς πείθῃ, γιατὶ, ἀκόμα καὶ σήμερα ἡ γλώσσα μιᾶς κυριαρχεῖ σὲ πολλὲς περιοχὲς τῆς Βορείου Ηπείρου καὶ δὲν περιορίζεται στὰ δρια τῆς Κόνιτσας μονάχα. "Αλλωστε, στὰ γλωσσικὰ δρια δὲν μπορεῖ νὰ τεθοῦν ἀπόλυτοι φραγμοί.

Σχετικὰ μὲ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν τῆς περιοχῆς καὶ τὶς συνθῆκες τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς θὰ σημειώσῃ πώς:

«τὸ ἔδαφος τῆς Κόνιτσας παράγει κρασί, σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι καὶ δσπρια. Τὸ καλαμπόκι μὲ δυσκολία σπέρνεται ἔδη, ἐνῷ στὴν πεδιάδα τῶν Ιωαννίνων ἔχει κιόλας ξεπεταχτῇ... Τὸ σιτάρι σὲ καλές ἐποχὲς καὶ τοποθεσίες ἔχει ἀναλογία νὰ δίνῃ τὸ δεκαπλάσιο ἀπ' αὐτὸν ποὺ σπέρνεται. Σὲ συγγηθισμένες δημως ἐποχὲς δίνει τὸ ἔξαπλάσιο ἡ ἔφταπλάσιο. "Η παραγωγὴ τῶν δημητοιακῶν δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ τὴν κατανάλωση στὴν Κόνιτσα, ἐπειδὴ ἔνα μεγάλο τμῆμα τῆς πεδιάδας εἶναι ίδιοκτησία τοῦ Βεζύρη καὶ δημως παράγει μεταφέρεται στὰ Γιάννενα ἡ μέσα σ' ἀποθῆκες ἀλλοῦ. "Η ὑπόλοιπη πεδιάδα δρίσκεται στὰ χέρια τῶν σπαχήδων Τούρκων

τῆς Κόνιτσας καὶ καλλιεργεῖται ἀπὸ τοὺς «ζευγίτες»²³. Αὐτοὶ πρέπει γὰ συμφωνήσουν ὅτι θὰ πάρουν ἀπὸ τὸν ἴδιοκτήτη τὸ σπόρο, θὰ ἀφαιρέσουν τὴν «δεκατιὰ»²⁴ ἀπὸ τὴν παραγωγὴν καὶ θὰ τοῦ παραδώσουν μιὰ ἀναλογία ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο, ποὺ μεταβάλλεται σύμφωνα μὲ τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τὸ μισὸ τῆς παραγωγῆς ὡς τὸ ἔνα τρίτο».

Σὲ ἄλλες πάλι περιπτώσεις, μᾶς λέει, πώς μπορεῖ γὰρ γίνη ἄλλη συμφωνία μὲ τὸν ἴδιοκτήτη ποὺ φροντίζει γιὰ ὅλα τὰ ἔξοδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ «ἄλωνιστικὰ ἀλογα»²⁵, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι θὰ πάρῃ τὸ 1) 3 τῆς ὅλης ἐσοδείας. «Ἄλλοτε πάλι γὴ δεκατιὰ κανονίζεται σὲ γρῆμα καὶ ὅχι σὲ εἶδος. Ἰδιαίτερα τὸ σύστημα αὐτὸν παρατηρεῖται στὴν καλλιέργεια τῶν ἀμπελιῶν. Ἀπὸ τὴν ὅλη περιγραφὴ τῆς καλλιέργειας βλέπομε πόσο φτωχὴ ἦταν γὴ θέση τοῦ ἀγρότη - ζευγίτη ποὺ τὸν καταλήστευαν οἱ σπαχῆδες Τ'οῦρκοι. Ἀλλωστε, γὴ «μερίδα τοῦ λέοντος» ἔπεφτε στὰ χέρια τοῦ σατράπη τῶν Ἰωαννίνων, ἀφοῦ, δικαιωματικά, τὸ καλύτερο κομμάτι τοῦ κάμπου ἦταν ἴδιοκτησία του.

Τὸ κρασὶ ποὺ τοῦ πρόσφεραν φαίνεται πὼς δὲν τοῦ ἀρεσε, γιατὶ τὸ δινομάζει «φτωχὸ κι ἀσήμιαντο ξυνὸ ὑγρὸ ποὺ τὸ πουλούσανε 4 παράδεις τὴν ὁκά». Μὲ τὴν ἀφορμὴ τῆς τιμῆς του, βρίσκει τὴν εὐκαιρία γὰρ μιλήση γιὰ τὰ μεροκάματα. «Ἐτσι λέει πώς:

«τὸ καθημερινὸ μεροκάματο κυμαίνεται ἀπὸ 30 παράδεις μαζὶ μὲ φωμὶ καὶ κρασὶ ὡς ἑξήντα ἀλλὰ μονάχα μὲ κρασί, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχή, τὴν ζήτηση τῶν ἐργατικῶν χεριῶν καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐργασίας. Πάντως, γιὰ τὴν περίοδο τῆς συγκομιδῆς τὸ συνηθισμένο μεροκάματο εἶναι πενήντα παράδεις μαζὶ μὲ κρασί».

Τοιςίζοντας παρακάτω τὴν ὀρεινότητα τοῦ ἐδάφους σὲ ἀρκετὲς τοποθεσίες πιστῷ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, λέει πώς τὸ ἀλέτρι δὲν μπορεῖ γὰρ χρησιμοποιηθῆ ἐδῶ καὶ ὅτι τὸ λόγο στὴν καλλιέργεια τὸν ἔχει γὴ τσάπα καὶ γὴ δύναμη τῶν χεριῶν. Παιρνοντας πάλι ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν χθεσινὴ ραγδαία βροχὴ ποὺ ἔπεσε ξαφνικὰ πάνω στὰ δύψυματα τῆς Κόνιτσας, παρατηρεῖ πὼς ἀποτέλεσμα τῶν βροχῶν αὐτῶν εἶναι γὰρ γίνωνται «πλημμύραις γὴ πλημμύρια»²⁶ ποὺ κουβαλᾶνε κοριμούς δένδρων κι ἀφήνουν ψάρια στὴν ξηρά, μόλις τραβηγχτοῦνε τὰ νερὰ στὴν κανονικὴ κοίτη τοῦ ποταμοῦ. Τὸ ἴδιο παρατηρεῖ πίνεται ἔγινε καὶ τώρα, ὥστε γὰρ γειματίση μὲ μερικούς θάυμάσιους κυπρίγους ποὺ τοῦ ἔφεραν μετὰ τὴν πλημμύρα. Οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων πάλι ποὺ κατεβάζει τὸ νερό, τονίζει πὼς εἶναι ἀρκετοὶ γὰρ ἐφοδιάσουν ὅλη τὴν γειτονιὰ μὲ σαγίδια καὶ καύσιμη ὅλη. Μὲ δάση, λοιπόν, τὰ λεγόμενά του, μποροῦμε γὰρ ἐκτιμήσωμε τὸ ιερεθίος τῆς καταστροφῆς ποὺ προκαλοῦσαν οἱ πλημμύρες αὐτὲς σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου τὰ διάφορα σημερινὰ ἐγγειοθελτικικὰ ἔργα οὔτε σὰν ὅνειρο μποροῦσαν γὰρ ὑπάρχουν...

Τέλος, μὲ λύπη του σημειώνει ὅτι, παρ’ ὅλες τὶς προσπάθειές του, δὲν στάθηκε ἵκανὸς γὰρ δρῆ οὔτε στὸ κάστρο, ποὺ φαίνεται ὅτι τὸ ἐπισκέφτηκε, οὔτε σὲ κανένα ἄλλο μέρος τῆς Κόνιτσας ἵχνη ἐλληνικῶν ἀρχαιοτήτων. «Ωστόσο, ἑξετάζοντας τὴν θέση τῆς πόλης ἀπὸ ἀποφη στρατηγική, καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι γὴ Κόνιτσα «γὴ ταν γὴ θέση μᾶς ἀρχαίας πολιτείας μὲ ἀρκετὸ ἐγδιαφέρον». Ήποστηρίζοντας ὅτι πιθανὸν γὰρ ἦταν γὴ κυριώτερη πόλη τῶν Παραυαίων²⁷. Τὴν γνώμη του αὐτὴ τὴν ἐνισχύει ὀναφέροντας σχετικὸ χωρίο ἀπὸ τὸν Στέφανο τὸ Βιζάντιο ποὺ λέει πὼς δινομάζονταν ἔτσι «ἀπὸ τοῦ παρὰ τὸν Αὖον ποταμὸν οἰκοῦσθαι». Μάλιστα, γιὰ γὰρ δικαιολογήση τὴν ἐτυμολογία αὐτῆ, ὅστερα ἀπὸ σειρὰ συλλογισμῶν, καταλήγει στὸ συμπέρασμα πὼς Αὖος ποταμὸς δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἀῶ.

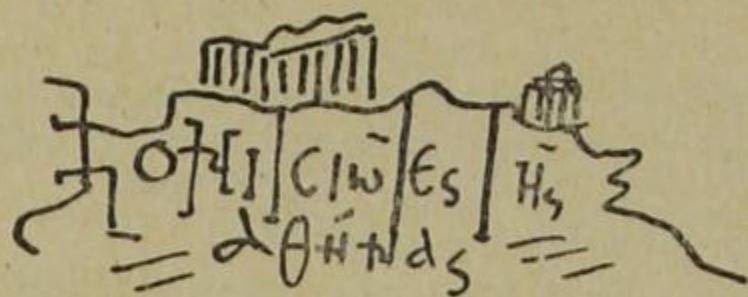
Τὴν ἄλλη μέρα (10 Ιουνίου 1809), τὸ ἀπόγευμα, δὲ Λὴκ ἐγκαταλείπει τὴν Κόνιτσα καὶ, ὀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἀκολούθησε ὅταν ἐρχόταν, κατευθύνεται γιὰ τὴν Ἀρτσίστα. Ἐγτύπωση τοῦ κάνουν τώρα, καθὼς ξεπερνᾷ τὸ γεφύρι, οἱ διμάδες

ἀπὸ τοὺς διάφορους πριονιστὲς ποὺ ἔχουνε παραταχθῆ στὶς ὅχθες τοῦ Ἀώου, σχίζοντας τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων κι ἑτοιμάζοντας σανίδια... Ποιὸς ξέρει τί ἀναλογιζότανε τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες βλέποντας αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν ραγιάδων καὶ διατηρώντας ἀκόμη, σὰν τελευταία ἀνάμνηση, ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, τὸν μακρινό τους ἀπόντοχο... "Ισως ἐνδόμυχα νὰ δραματιζότανε, πὼς οἱ ραγιάδες αὐτοὶ θὰ μποροῦσαν νὰ γίνοιν κάποτε οἰκοδόμοι ἐνὸς δικοῦ τους κράτους, πριονίζοντας τὰ θεμέλια τῆς τουρκικῆς τυραννίας... "Αν, πραγματικά, τὰ σκεφτόταν αὐτά, δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε δτι διαψεύστηκε, μιὰ καὶ σὲ λίγα χρόνια ἀργότερα ξεπήδησε ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία κι ἀστραψε κατόπιν τὸ φῶς τῆς 25ης Μαρτίου τοῦ 1821...

"Ἐδο τελειώνει ἡ περιγραφὴ τοῦ ταξιδιοῦ ἀπὸ τὸν Ἀγγλο περιηγητή. Νομίζομε πὼς εἶναι ἀρκετὰ καταπιστικὴ καὶ διαφωτιστικὴ σὲ πολλὰ ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴ Ζωὴ τῆς τουρκοκρατούμενης Κόνιτσας. Ὁ ἀγαγγώστης ὅμως θὰ παρατηρήσῃ πὼς, ἐνῶ δὲ Λήκ ἀναφέρει τόσες λεπτομέρειες γιὰ τὴ Ζωὴ τῶν κατοίκων της, δὲν μᾶς λέει τίποτα γιὰ τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὰ σχολεῖα της. Δὲν μποροῦμε νὰ ξέρωμε τοὺς λόγους αὐτῆς του τῆς παράλειψης. "Οσες ὅμως ἀτέλειεις κι ἀν περιέχῃ ἡ περιγραφὴ του, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ χρωστᾶμε εὐγγωμοσύνη ἀπέραντη σ' αὐτόν, γιατὶ κάτω ἀπὸ συνθῆκες κάθε ἄλλο παρὰ γοητευτικές, κατάφερε νὰ φέρη σὲ πέρας ἔνα ἔργο δυσκολώτατο μὲ τὶς ἔρευνές του σχεδὸν σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα καὶ μᾶς δώσῃ τόσες καὶ τόσες πολύτιμες πληροφορίες γιὰ μιὰ περίοδο σκοτεινὴ τῆς ἴστορίας μας, ὅπως ἡ Τουρκοκρατία. "Ωστε, ἀν δὲν τοῦ προσφέραμε τίποτε ἄλλο σὰν ἀνταμοιβὴ τῆς πολύτιμης προσφορᾶς του, καὶ μόνον δτι τὸν συγόδεψε στὴν τελευταία του κατοικία ἔνα πρόσωπο σὰν τὸν Σπυρίδωνα Τρικούπη, εἶναι ἀρκετὸ νὰ δείξῃ τὸν ἐλάχιστο φόρο τιμῆς καὶ τῆς εὐγγωμοσύνης μας γιὰ τὴν ἀξία τῆς ἀναγνώρισης τοῦ ἔργου του.

- 1) Δὲς περιοδικὸ «ΕΠΟΧΕΣ», τ. 43, σ. 481, ὅπου καὶ γίνεται τὸ «σχεδίασμα χρονογραφίας» τοῦ Λήκ ἀπὸ τὸ Γ. Π. Σαββίδη.
- 2) Μὴ ξεχνᾶμε πὼς δὲ «πατὴρ τῆς ἴστορίας» Ἡρόδοτος (489 - 410 π.Χ.) δίκαια θὰ μποροῦσε νὰ πάρῃ τὸν ἐπίζηλο τίτλο καὶ «τοῦ πατρὸς τῶν περιηγήσεων», μιὰ καὶ τὸ περισσότερο μέρος τῆς ἴστορίας του εἶναι ἀφιερωμένο στὶς περιηγήσεις τῶν διαφόρων χωρῶν ποὺ ἐπισκέφτηκε.
- 3) Δὲς καὶ: Εύρ. Σούρλα: «Πλάναι τοῦ Πουκεβίλ περὶ Κονίτσης» στὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικὰ» Δ' (1929), σ. 199, 200.
- 4) Στὸ ἄρθρο τῆς M.E.E. ἔκδοσις 6', τόμ. ΙΣΤ', σ. 64 - 65.
- 5) W. M. Leake: «Travels in Northern Greece», τόμος Α', σελ. 396, London 1835.
- 6) Τὸ σημερινὸ Ἀηδονοχώρι, ποὺ μετονομάστηκε ἔτσι ἀπὸ τὸ 1930 καὶ πέρα.
- 7) Πρόκειται γιὰ τὸν Ἀῶ.
- 8) Ἐδῶ μάλιστα βρίσκει τὴν ἀφορμὴ νὰ ἐτυμολογήσῃ, λέγοντας δτι ἡ λέξη παράγεται ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ βοδιοῦ (Ox Eye). Σὲ ἄλλη περίπτωση, καθὼς περνοῦσε τὸ γεφύρι τοῦ ποταμοῦ στὶς 10 Ιουνίου 1809, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, βρίσκει τὴν εὔκαιρια νὰ περιγράψῃ τὸ ὄρατο τοπίο ποὺ σχηματίζεται μὲ τὰ πλατάνια γύρω - γύρω καὶ ὁ ψηλὸ γεφύρι στὴ μέση — τῆς συνηθισμένης ἀλβανικῆς κατασκευῆς, ὅπως λέει — ἐνῶ ἀπὸ κάτω τρέχει τὸ κρυστάλλινο νερὸ μὲ τὶς ἀφθονες πέστροφες.
- 9) Δὲς ἐπαλήθευση τῆς πληροφορίας παραπάνω, στὴν ἔξιστόρηση τοῦ πρωταντικρύσματος τῆς Κόνιτσας ἀπὸ τὴν Οστανίτσα.
- 10) Πρόκειται γιὰ τὸ χωριὸ Ζαραβίνα ποὺ μετονομάστηκε Λίμνη ἀπὸ τὴν παρακείμενη λίμνη της ποὺ βρίσκεται στὸ δρόμο πρὸς τὸ Δελβινάκι. Θαυμάσια ἡ περιγραφὴ της ἀπὸ τὸν Κώστα Πασαγιάνη («Ἑλληνικὰ ταξιδιά», τ. Α', σ. 143 - 145) ποὺ λέει σχετικά: «... Γλυκοκοιμάται ἀκόμη ἡ λίμνη ὀνειριασμένη μὲς στὸ αύγινό της μούχρωμα. Ἀσειστα τὰ ἡλεκτροάργυρα τὰ νερά της ἀντιφεγγίζουν τώρα στὰ παραμυθένια τὰ βάθια της, τὰ δασασκέπαστα παντοῦ ὀλόγυρα τὰ βουναλάκια, ποὺ σὰν κούπα ζαφειρένια στεφανώνουν γύρω τριγύρω τὰ νερένια, τὰ ἀσημένια τὰ κάλλη της...».
- 11) Οἱ λ. σημειώνονται ἐλληνικὰ στὸ κείμενο μὲ ἀγγλικὴ μετάφραση ἀπὸ τὸν Λήκ «Wicked and Perverse».

- 12) Μήπως δύμας καὶ ὁ Λόρδος Βύρων, ποὺ εἶχε τόση μόρφωση, στὸ ἴδιο περίπου χρονικὸ διάστημα, δὲν ἦταν προληπτικός; Τὸ φαινόμενο, λοιπόν, εἶναι γενικώτερο καὶ ἀποδίδεται στὴ νοοτροπία τῆς ἐποχῆς. (Δέες: «Οἱ τελευταῖες ἡμέρες τοῦ Βύρωνος» τοῦ René Puaux, ἔκδοση Φέξη, σ. 28, 33 κ.ἄ.).
- 13) Ἰσως ἐννοεῖ μέρος ἀπὸ τὰ ἔρείπια τῶν ἀρχαίων Στυμβάρων, ποὺ καταστράφηκαν ἀπὸ τὸν ἔξωμότη 'Ηπειρώτη 'Ισαήμ τὸν 15ο αἰώνα, μὲ ἀποτέλσμα πάνω καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ νὰ χτιστῇ τὸ σημερινὸ χωριὸ (δέες καὶ: X. I. Σούλη: Μ.Ε.Ε., τ. ΙΕ', σ. 864).
- 14) Πρόκειται γιὰ τὸ σημερινὸ Βασιλικό, ὅπως μετονομάστηκε τὸ χωριό.
- 15) Δυστυχῶς, ὁ Λήκ δὲν μᾶς λέει, ἂν τὸ γεφύρι ἦταν ξύλινο ἢ πέτρινο. Πάντως δὲν ἦταν τὸ σημερινό, μιὰ καὶ ἔχουμε ρητὲς μαρτυρίες (δέες περιοδικὸ «Κόνιτσα», τ. 1, σ. 2 καὶ 9, ὅπου σημείωμα τοῦ Τάκ. Παπ. καὶ τεῦχ. 19—20, σ. 7, ὅπου σχετικὲς παρατηρήσεις τοῦ Στ. Γκατσοπούλου), ὅτι τὸ σημερινὸ μονόταξο πέτρινο χτίστηκε τὸ 1870—1871. Δὲν νομίζομε δύμας ὅτι (ξύλινο) γεφύρι κατασκευάστηκε για τὸ πρώτη φορὰ στὸ σημεῖο αὐτὸ τὸ 1823, ὅπως ἀναφέρεται στὶς παραπάνω ἐργασίες μὲ τὰ λόγια «τότε κατεσκευάσθη τὸ πρώτον — 1823... ξυλίνη γέφυρα κλπ.», μιὰ καὶ στὶς 8 Ιουνίου 1809, δηλ. 14 χρόνια πρωτύτερα, ὁ Λήκ κατηγορηματικὰ ἀναφέρει ὅτι πέρασε ἀπὸ γεφύρι ἐντοπίζοντας μάλιστα καὶ τὸ σημεῖο — ποὺ συμφωνεῖ ἀπόλυτα μὲ τὴ θέση του — μὲ τὰ λόγια «... just below the opening where the river emerges into the plain...». "Ετσι δὲν μποροῦμε νὰ ξέρωμε πότε ἀκριβῶς χτίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ (ξύλινο) γεφύρι, ἀφοῦ τὸ 1809 ὑπῆρχε κιόλας..."
- 16) Δυστυχῶς, δὲν μᾶς δίνει περισσότερες πληροφορίες στὸ σημεῖο αὐτό, ὥστε νὰ ἐντοπίσωμε τὰ ὅρια τῶν δύο συνοικιῶν. 'Οπωσδήποτε δύμας ἀπὸ τὰ λεγόμενά του παρακάτω γιὰ τὸ μητροπολιτικὸ μέγαρο, φαίνεται πὼς τὸ Βαρόσι ἦταν στὴν ἐπάνω Κόνιτσα, ἐνῶ ἡ Τουρκικὴ συνοικία, στὸ κύριο της σῶμα ἦταν ἡ κάτω Κόνιτσα.
- 17) 'Ο Χρῆστος Χρηστοβασίλης στὸ διήγημά του «τὸ ἀμάρτημα τοῦ Παπαγιώργη» (δέες Βασ. Βιβλιοθήκη, τ. 19, σ. 280) ἀναφέρει πὼς «τὸν καιρὸ τῆς Τουρκιᾶς ἡ Κόνιτσα... εἶχε καὶ καμμιὰ ἔξακοσαριὰ σπίτια, τὰ λίγο πλιότερα ἐλληνικὰ καὶ τὰ λίγο λιγότερα τούρκικα, ἢ τὸ σωστότερο τουρκοελληνικά... Πρὶν ἀπὸ διακόσια χρόνια (δηλ. τὸ 1718) ἡ Κόνιτσα δὲν ἦταν πρωτεύουσα ἐπαρχίας, κι οὔτε καϊμεκάμη εἶχε, οὔτε ἀρχιερέα κι οὔτε ἕνα Τούρκο στὰ σπλάχνα της...». 'Απὸ τὶς πληροφορίες τοῦ Χρ. συμπεραίνομε πὼς ὅταν ὁ Λήκ ἦλθε στὴν Κόνιτσα, εἶχε γίνει μεγάλη ἀλλοίωση τοῦ πληθυσμοῦ, μὲ ύπεροχὴ τοῦ τουρκικοῦ στοιχείου, χωρὶς δύμας νὰ εἴμαστε ἀπόλυτα βέβαιοι γι' αὐτό, γιατί, ὅπως λέει στὸ διήγημα παρακάτω, πολλοὶ χριστιανοὶ εἶχαν γίνει Τούρκοι, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὶς καταπιέσεις τῶν συμμοριῶν τοῦ Λεσκοβίκι. "Ετσι, καθόλου ἀπίθανο, στὸν ἀριθμὸ τῶν τούρκικων σπιτιῶν ποὺ ἀναφέρει ὁ Λήκ ὅτι ύπερείχαν, νὰ ύπηρχαν καὶ πολλὰ σπίτια Τούρκων «κρυπτοχριστιανῶν». Πάντως, τὰ λεγόμενα τοῦ Χρ. ὅτι «οὔτε ἕνας Τούρκος δὲν ύπηρχε στὰ σπλάχνα τῆς Κόνιτσας» εἶναι πολὺ ἀμφίβολα, ὅπως πολὺ σωστὰ παρατηρεῖ καὶ ὁ φίλος 'Αναστ. Εύθυμιος (περ. «Κόνιτσα», τ. 7, σ. 77).
- 18) Χτίστηκε τὸ 1791, ὅπως φαίνεται ἀπὸ μιὰ ἐντειχισμένη πλάκα του (δέες Γιάν. Λυμπ. «Ἡ Κόνιτσα ἔδρα τοῦ ἐπισκόπου Βελλάς», περ. «Κόνιτσα», τ. 2, σ. 9).
- 19) Πρόκειται γιὰ τοὺς ἔξωμότες Τουρκαλβανοὺς 22 χωριῶν τῆς κοιλάδας τοῦ 'Αώου, ποὺ, ἀφοῦ ἀλλαξιοπιστήσανε, γίνανε ἀσπονδοὶ ἔχθροὶ τοῦ ἐλληνισμοῦ. 'Ονομάστηκαν ἔτσι ἀπὸ τὸν 'Αλβανὸ Καρα-Μουράτ, ποὺ πρωτοστάτησε στὴν προσπάθεια αὐτὴ (δέες Μ.Ε.Ε., τ. ΙΓ', σ. 803, ὅπου ἄρθρο τοῦ Γ. Δ. Κορομηλᾶ).
- 20) Οἱ λ. γραμμένες ἐλληνικὰ στὸ κείμενο μὲ ἀγγλικὴ μετάφραστῃ «sleep is heavy».
- 21) Δὲν ξέρουμε ἀν ἐννοή τὴν τοποθεσία «Πλατανάκια» ὅπου βρίσκονται ἀκόμη καὶ τώρα οἱ δεξαμενὲς τοῦ νεροῦ ἢ τὰ ύψωματα κοντὰ στὴν «Παναγίτσα», πιὸ πάνω, ἀπ' ὅπου ἔρχεται τὸ νερό.
- 22) Στὴ σ. 111 τοῦ Δ' τόμου μὲ τὶς λ. A Dirty Albanian of Tepeleni.
- 23) Οἱ λ. στὸ κείμενο εἶναι γραμμένες ἐλληνικά.
- 24) Πρόκειται γιὰ τὸ φόρο τῆς δεκάτης, ποὺ ἀνερχότανε στὸ 12,5% τῆς παραγωγῆς. Κατατοπιστικὲς πληροφορίες γιὰ τὴ διαβίωση τῶν γεωργῶν μπορεῖ νὰ δῆ κανεὶς στὸν ΙΒ' τόμο τῆς Μ.Ε.Ε. στὸ ἄρθρο «'Ηπειρος», σ. 320—321, ποὺ συμφωνοῦν σὲ πολλὰ σημεῖα μ' αὐτὰ ποὺ λέει ὁ Λήκ.
- 25) Σχετικὰ μὲ τὴ σημερινὴ ἐτυμολογία τῆς λ. Κόνιτσα πλήθος γνῶμες ἔχουν διατυπωθῆ, χωρὶς δύμας νὰ βγῆ ἔνα τελικὸ συμπέρασμα. Περισσότερα γι' αὐτὸ δὲν στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Στ. Γκατσοπούλου (περ. «Κόνιτσα», τ. 15—16, σ. 1—5 κ. ἐ. καθὼς καὶ ἄρθρο τοῦ 'Αγγ. Παπακώστα στὸ Ν.Ε.Λ. «'Ηλίου» στὴ λ. Κόνιτσα).

Τὴν πρώτην Ἀπριλίου ἔ.ξ. ἐπραγματοποιήθη ἡ ἑτησία χοροεσπερίδα τῆς Ἀδελφότητος Ἀμαράντου Ἡπείρου «δ Ἀγιος Γεώργιος». Τὸ Δ.Σ. ἀφοῦ ηὔχαριστησεν τοὺς παρισταμένους, ἦγοιξεν τὸν χορόν, ὁ δποῖος διεξήχθη εἰς ἀτμόσφαιραν πολιτισμένην καὶ εἰς ἕνα ἀληθινὸν ξεφάντωμα γλεντιοῦ μέχρι πρωΐας, πλαισιωμένον ἀπὸ Ἡπειρωτικούς χορούς καὶ τραγούδια. Ή δὲ αἴθουσα ἦτο κατάμεστος ἀπὸ πλήθη συμπατριωτῶν μας, ἀποσπῶσα τὴν προσοχὴν ὅλων διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν καὶ τὴν ἀρτίαν δργάνωσιν. Ἡ χοροεσπερίς ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ συγχαίρει τὸ Δ. Συμβούλιον ποὺ εἶχε τὸ προβάδισμα.

Ἄξιότιμε κ. Διευθυντά,

Διὰ τῆς παρούσης μας παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, δπως εὐαρεστούμενος δημοσιεύσητε εἰς τὸ ἔγκριτον ὑμῶν φύλλον τὰ κάτωθι:

«Ἡ Ἀδελφότης Ἀμαράντου Ἡπείρου «Ο Ἀγιος Γεώργιος», ἐκτιμοῦσα τὰς προσφερθέσας ὑπηρεσίας, τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον καὶ τὸν πατριωτισμὸν πρὸς τὴν γενέτειράν μας, ἡ δποία εἶναι ὑπερήφανη διὰ τὸ τέκνον της κύριον Παναγιώτην Ζακόπουλον, διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Τὸ Δ. Συμβούλιον κατόπιν ἀποφάσεώς του θεωρεῖ ὑποχρέωσίν του νὰ ἀπευθύνη καὶ δημοσίως τὰς εὔχαριστίας του ἀνακηρύττων αὐτὸν ως ἐπίτιμον Πρόεδρόν του.

Μετὰ τιμῆς

«Ο Πρόεδρος

Σ. ΚΥΡΙΤΣΗΣ

«Ο Γενικὸς Γραμματεὺς

ΒΑΣ. ΣΤΕΡΤΣΟΣ

‘Ο ἔρανος διὰ τὸν Ναὸν Κάτω Κονίτσης

Κατόπιν τῆς εἰς τὸ περιοδικόν μας «Κόνιτσα» ἐκκλήσεώς μου, ὁ ἔρανος διὰ τὴν προμήθειαν ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν ὑπὲρ τοῦ νέου Ναοῦ Κάτω Κονίτσης Ἀγίων Κωνσταντίνου - Ἐλένης - Φανουρίου, ἐξ ακολούθει. Εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ καταχωρήσω τὰ δόγματα καὶ τὰ ποσὰ τὰ δποῖα εὔσεβεῖς δωρηταὶ προσέφεραν καὶ τὰ εἰδη τὰ δποῖα ἥγοράσθησαν ἐκ τοῦ μέχρι σήμερον συγκεντρωθέντος πισσοῦ μετὰ τῶν σχετικῶν ἔξωφλημένων ἀποδείξεων τῶν καταστημάτων τῆς ἀγορᾶς αὐτῶν.

Μία ἐνδυμασία τοῦ Ἐφημερίου Ιερέως καὶ δύο τοιαῦται παιδικαὶ διὰ τὰ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ναοῦ ὑπηρετοῦντα παιδιά, ως βοηθοὶ τοῦ Ιερέως, εἶναι ἔτοιμοι. Ἀριστουργήματα τέχνης καὶ ἐμφανίσεως. Ὁ ἔρανος

ἐξακολουθεῖ. Περιμένω μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ περιέργειαν νὰ ἴδω τὰς εἰσφορὰς τῶν τὰ πρῶτα φερόντων πλουσίων Κονιτσιωτῶν χάριν τῶν δποίων, πιστεύω, θὰ τουθῆ, τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα ἐκείνων τῶν δποίων γ, πρὸς τὸν Θεὸν πίστις εἶναι κάπως χλιαρά.

Τὰ δόγματα ὅλων τῶν κ.κ. δωρητῶν θὰ μνημονεύωνται πάντοτε δσάκις ἡ ἐκκλησία θὰ λειτουργῇ πρὸ τῆς Ἀγίας Τραπέζης ὑπὲρ ὑγείας καὶ βοηθείας αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Μὲ πατριωτικοὺς Κονιτσιώτικους

χαιρετισμοὺς δι’ ὅλους

Μ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

Ξενοδοχεῖον Ιωάννινα

Πατησίων — Βερανζέρου 10

Ἐδ αὐτὸν τὰς

Τοῦ μονίμου
ἀνταποκρι-
τοῦ μας

Προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου
δ λοχαγὸς κ. Εὐάγγελος Μπούτης.

Τὴν 28-6-67 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν οἱ
μαθηταὶ τῆς Σχολῆς Εὔελπίδων, καὶ κατέθεσαν
καὶ στέφανον εἰς τὸ κενοτάφιον τοῦ Στρατιω-
τικοῦ Νεκροταφείου μετὰ ἐπιμνημοσύνου δεή-
σεως δπου παρευρέθησαν καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς
πόλεως μετὰ τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων καὶ
‘Ιδρυμάτων, οἱ Πρόσκοποι καὶ οἱ ‘Οδηγοί, καὶ
ἄλλοι Κονιτσιώται.

‘Ο νεοαφιχθεὶς Διοικητὴς τοῦ 583 τάγματος
ἀντισυν)χης κ. Βενιζέλος Τζάϊδας, μετέβη τὴν
25-ο-6/ εἰς Ἀγίαν Γιαρασκεύην, καὶ τὴν 28-
6-57 εἰς Ἀρίστην. Εἰς ἀμφότερα τὰ χωρία ἔ-
τυχε θερμῆς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν κατοί-
κων. ..μιλησας οε πρὸς αὐτοὺς, ἀνέπτυξε
τοὺς σκοπούς καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἐθνικῆς
Κυβερνήσεως.

Συνελήφθη καὶ παρεπέμφθη ἀρμοδίως δ
Χρῆστος Ιαλανῆς, κάτοικος Ἀγίας Γιαρασκεύ-
ῆς, διότι ὡμίλησε καὶ κατεφέρθη ὑδριστικῶς
κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

‘Αντιπροσωπεία Κονιτσιώτῶν μὲ ἐπὶ κεφα-
λῆς τὸν Ἐπαρχὸν κ. Ἀπ. Ρεμπάπην καὶ τὸν
Δήμαρχον κ. Μιχ. Σιώρον, ἀποτελουμένη ἐκ
Δημοτικῶν Συμβούλων, προϊσταμένων τῶν το-
πικῶν ἀρχῶν, Προέδρων Συλλόγων καὶ Σωμα-
τείων κ.ἄ. μετέβη τὴν 29-6-67 εἰς Δελβινάκιον
καὶ παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως
τοῦ νέου Μητροπολίτου μας Σεβασμιώταου
κ.κ. Σεβαστιανοῦ Οίκονομίδου.

Θερμή, ἐνθουσιώδης καὶ πάνδημος ὑπῆρξεν
ἡ ὑποδοχή, τὴν δποίαν ἐπεφύλαξε ἡ πόλις καὶ
ἡ Ἐπαρχία Κονίτσης πρὸς τὸν ἀφιχθέντα τὴν
1-7-67 νεοχειροτονηθέντα Μητροπολίτην Δρυ-
ινουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης Σεβα-
σμιώτατον κ.κ. Σεβαστιανὸν Οίκονομίδην.

Πλήθος λαοῦ τῆς Κονίτσης καὶ τῶν περιχώ-
ρων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπαρχὸν κ. Ἀπ.
Ρεμπάπην, τὸν Δήμαρχον κ. Μιχ. Σιώρον, τὸν
Στρατιωτικὸν Διοικητὴν ἀντισυν)χην κ. Βενι-
ζέλον Τζάϊδαν καὶ δλας τὰς τοπικὰς ἀρχάς,
τὸν ἀνέμενον εἰς τὸν πρὸ τοῦ Δημαρχείου εύ-
πρεπισθέντα χώρον. “Απασα δὲ ἡ πόλις εἶχε
σημαιοστολισθῆ καὶ τὰ καταστήματα ἥσαν
κλειστά.

Μόλις ἀφίχθη καὶ κατῆλθε τοῦ αὐτοκινήτου
περὶ ὥραν 11ην π.μ., τὸν προύπαντησαν δ
πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης μας κ. Ἰ-
ερόθεος Πετρίδης μετὰ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐ-

πιτρόπου αἰδεσιμωτάτου Παύλου Παπαθεμι-
στοκλέους καὶ τῶν λοιπῶν ιερέων, καὶ ἀκολού-
θως τὸν ὑπεδέχθησαν ἅπαντες οἱ ἐπίσημοι.
Στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα τοῦ ἀπέδωσε τὰς
κεκανονισμένας τιμάς, καὶ τὸν προσεφώνησε
διὰ καταλλήλου καὶ πλήρους ἔθνικοῦ καὶ θρη-
σκευτικοῦ παλμοῦ λόγου δ. κ. Δήμαρχος, ὑπο-
σχεθεὶς εἰς αὐτὸν πᾶσαν ἀρωγὴν τῶν δημοτι-
κῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κονίτσης καὶ
περιοχῆς πρὸς εύόδωσιν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ
θεαρέστου ἔργου του· ἐνῷ δ λαὸς ἀνεφώνει
“Ἄξιος! ” “Ἄξιος! ” καὶ ἔχειροι ρότει συνεχῶς.

Κατόπιν δ. κ. Δήμαρχος τοῦ προσέφερεν ὡς
δῶρον ἐκ μέρους τοῦ Δήμου, πολύτιμον σταυ-
ρὸν καὶ ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος, εύχα-
ριστήσας διὰ τὴν ὑποδοχήν, ἀνῆλθεν πεζῇ μέ-
χρι τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολά-
ου, περιστοιχούμενος ἀπὸ τοὺς ίερεῖς τῆς Ἐ-
παρχίας καὶ τοὺς ἐπισήμους, προηγουμένων
τῶν λαβάρων καὶ ἔξαπτερύγων, καὶ ἀκολου-
θοῦντος τοῦ πλήθους.

Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, ὃπου ἐψάλη ἐπίσημος Δο-
ξολογία, ὁ συνωστισμὸς ὑπῆρξε πρωτοφανῆς.
Οἱ πάντες ἥθελον νὰ ἴδουν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν
νέον τῶν ποιμενάρχην, δ ὅποιος τοὺς κατέκτη-
σεν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν, μὲ τὸ γλυκύ του
βλέμα, μὲ τὴν πλήρη ἡρεμίας καὶ πραότητος
μορφήν του, μὲ τὴν σεμνήν καὶ ίεροπρεπή ἐμ-
φάνισίν του· καὶ κατόπιν μὲ τὴν φυσικήν του
εύφραδειαν, καὶ τὴν ἐποικοδομητικήν καὶ πλή-
ον μεστῶν νοημάτων διμίλιαν του.

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν, ἀνέγνωσεν δ Πανο-
σιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰερόθεος τὰ
ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Συνόου καὶ τῆς
Κυβερνήσεως τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάδειξιν καὶ
χειροτονίαν τοῦ νέου Ποιμενάρχου μας, καὶ ἐν
συνεχείᾳ ὡμίλησεν δ. κ. “Ἐπαρχος, ὑποσχεθεὶς
καὶ αὐτὸς συμπαράστασιν καὶ συνδρομὴν εἰς
τὸ ἔργον τοῦ Μητροπολίτου μας.

Κατόπιν ὡμίλησεν, ὡς προαναφέραμεν, δ
Σεβασμιώτατος κ.κ. Σεβαστιανός, δ ὅποιος
ἀφοῦ ηύχαριστησε τοὺς πάντας διὰ τὴν ἐπιφυ-
λαχθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ὑποδοχήν καὶ ἐμνημό-
νευσε τῶν προκατόχων αὐτοῦ Ἱεραρχῶν τῆς
Ἐπαρχίας, τῶν σκλάβων ἀδελφῶν μας Βορειο-
ηπειρωτῶν, καὶ τῶν ἡρώων καὶ μαρτύρων τῶν
ἄκριτικῶν μας περιοχῶν, εἶπε μεταξὺ ἄλλων
περίπου καὶ τὰ ἔξῆς: «Πόθος καὶ ἐπιθυμία μου
εἶναι δπως μὲ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν, μὲ τὸν
δποίον μὲ ὑπεδέχθητε νὰ μὲ βοηθᾶτε πάντοτε
καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μακροῦ καὶ ἐπιπό-
νου ἔργου του. Τὸ ἔργον τοῦ Ἐπισκόπου καὶ
ποιμενάρχου ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μου
δὲν εἶναι ἀνάπτασις, καλοζωία καὶ χλιδή, ἀλλ’
εἶναι μόχθος καὶ ἀγών· εἶναι σωστὸς Γολγο-
θᾶς. Δι’ αὐτό, σᾶς διολογῶ δτι μετὰ δυσκο-
λίας καὶ κατόπιν δισταγμῶν καὶ ἐπιμόνων πα-
ροτρύνσεων ἐδέχθην νὰ τὸ ἀναλάβω. “Απας
ἀναλαβὼν δμως τοῦτο, ὑπεσχέθην εἰς τὸν ἑαυ-
τόν μου νὰ ἀφοσιωθῶ ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς
αὐτό, καὶ νὰ καταναλώσω ὑπὲρ αὐτοῦ δλας
μου τὰς δυνάμεις».

Περαιτέρω δ Σεβασμιώτατος ἀνεφέρθη εἰς τὴν

νεολαίαν μας τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἐθνους, καὶ ἐδήλωσεν δτι θὰ σταθῇ παρὰ τὸ πλευρὸν της καθοδηγῶν καὶ παροτρύνων αὐτὴν — μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων — πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς, τοῦ καθήκοντος, τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ὄρθου τρόπου ζωῆς καὶ συμπεριφορᾶς αὐτῆς. «Δὲν πταίει, ἐτόνισεν, η νεολαία, ἀλλὰ πταίομεν ἡμεῖς οἱ μεγάλοι, οἱ ὅποιοι τὴν ὁδηγούμεν πρὸς τὸν στραβὸν δρόμον διὰ τοῦ ἴδικοῦ μας κακοῦ παραδείγματος. Καιρὸς νὰ συνετισθῶμεν καὶ νὰ θέσωμεν τοὺς ἑαυτούς μας ὡς καλοὺς ὁδηγοὺς καὶ ύποδείγματα πρὸς μίμησιν».

Τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας τοῦ Μητροπολίτου μας ἐκάλυψαν αἱ κραυγαί: «Ζήτω! Ζήτω!» καὶ «Ἄξιος! Ἄξιος!».

Κατόπιν ἔξελθὼν ὁ Σεβασμιώτατος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἀνῆλθεν εἰς τὸ παρακείμενον Μητροπολιτικὸν μέγαρον, δπου τὸν ἐπεσκέφθησαν οἱ ἐπίστημοι, οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων καὶ πολλοὶ ἴδιωται καὶ τοῦ ὑπένθαλον τὰ σέβη τῶν.

Τὴν Κυριακὴν 2-7-67 ὁ Σεβασμιώτατος κ.κ. Σεβαστιανὸς ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν, εἰς τὴν ὁποίαν προσῆλθον αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ ἄπειρον πλῆθος, διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν ἰερουργοῦντα καὶ κηρύσσοντα καὶ νὰ λάθουν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας του. Ἀφίχθησαν δὲ καὶ ἔξι Ἱωαννίνων καὶ πολλοὶ φίλοι του ἀνήκοντες εἰς τὰ θρησκευτικὰ σωματεῖα Ἀπόστολος Παῦλος καὶ Ἀγιος Κοσμᾶς, καὶ ἄλλοι ἐπιβαίνοντες δύο λεωφορείων καὶ ἴδιωτικῶν αὐτοκινήτων. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἦσαν καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Η.Μ. κ. Φρόντζος, καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς αὐτῆς κ. Νικολαΐδης, ὁ Εἰσαγγελεὺς κ. Ι. Παπαδάκης, ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Ἱωαννίνοις Κονιτσιωτῶν κ. Α. Πύρρος κ.ἄ.

Τὴν 2-7-67 εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Γ' Δημοτικοῦ Σχολείου Κάτω Κονίτσης ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ ἀξιωματικοῦ τοῦ 583 τάγματος μὲ θέμα τὴν ἐθνοσωτήριον μεταβολὴν τῆς 21ης Ἀπριλίου, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος ἀκροατῶν.

Ομοίως τὴν 2-7-67 ὁ Προοδευτικὸς - Φιλανθρωπικὸς Σύλλογος Καστανέας «Ἀγιος Νικόλαος» ἐπραγματοποίησεν ἡμερησίαν ἐκδρομὴν ἀπὸ Καστανέαν πρὸς Μολυβδοσκέπαστον, Μέρτζανη, Βίγλα, Βοϊδομάτι, Κόνιτσαν, μὲ ἐπίκεφαλῆς τῆς Πρόεδρον αὐτοῦ δημοδιδασκάλισσαν Καν Μαρίαν Βουκουράλα - Ἀναγνωστοπούλου.

Μετατεθέντος εἰς Ἱωάννινα τοῦ τέως Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Κονίτσης κ. Εύαγγελου Στεργίου, ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ κ. Κων/νος Μαζανίτης.

Εἰς τὸ χωρίον Λυκορράχη κεραυνὸς ἐφόνευσε 17 αἰγαῖς ἀνηκούσας εἰς διαφόρους ἴδιοκτήτας. Εἰς δὲ τὸ χωρίον Πουρνιά ἐφονεύθη τὴν

3-7-67 ἐπίσης ὑπὸ κεραυνοῦ ἡ Ἀγγελικὴ Βριζώνη, ἐτῶν 40. Καὶ εἰς Παλαιοσέλιον ἐφονεύθησαν ὑπὸ κεραυνοῦ 9 πρόβατα καὶ 3 αἰγες.

Κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος 1966—67 ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Γυμνάσιον μας 303 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι καὶ ἀπεφοίτησαν ἐξ αὐτοῦ 45. Εἰς δὲ τὸ Λύκειον ἐνεγράφησαν 160 καὶ ἀπεφοίτησαν 40. Διὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος ἔδωσαν εἰσαγωγικὰς ἔξετάσεις εἰς τὸ Λύκειον 45 καὶ ἐπέτυχον 32.

Απὸ τῆς 6-7-67 ἥρχισεν ἡ πρώτη κατασκηνωτικὴ περίοδος εἰς τὰς Παιδικὰς Κατασκηνώσεις Κονίτσης — Πεκλαρίου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δημοδιδασκάλου κ. Πέτρου Ματσίκα μὲ ὄγδοηκοντα παιδία ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ ἔτερα 80 ἐκ τῆς περιοχῆς Ζαγορίου — Μετσόβου. Ἀνεχώρησαν ἐπίσης διὰ τὰς Παιδικὰς Κατασκηνώσεις Πρεβέζης οἱ τρόφιμοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου μας καὶ τὰ τέκνα τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α.

Τὴν 10-7-67 ὁ Θωμᾶς Νίτσας ἐπιβαίνων δικύκλου, παρέσυρε καὶ ἐτραυμάτισεν ἐν Κάτω Κονίτσῃ τὴν Ἀμαλίαν Χατζηρούμπη.

Τὴν 13-7-67 ὁ Ἐπαρχος κ. Ἀπ. Ρεμπάπης μετέβη εἰς Ἱωάννινα καὶ συμμετέσχεν εἰς σύσκεψιν τῶν τεχνικῶν κλπ. ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τὴν ροεδρίαν τοῦ κ. Νομάρχου, πρὸς προώθησιν καὶ ἐπίλυσιν διαφόρων ἐκκρεμούντων ζητημάτων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Εἰς Σκαμνέλιον Ζαγορίου ἐτραυματίσθη εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ὁ ἐκεὶ ἐργαζόμενος ὑλοτόμος Εύθυμιος Μπάρμπας ἐκ Διστράτου.

Αφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος Εἰρηνοδίκης Κονίτσης κ. Στυλιανὸς Γιαννακάκης.

Ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς ἀνὰ τὰ χωρία τοῦ Πωγωνίου περιοδείας του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός.

Μετὰ τὴν συγκρότησιν Ἱερατικοῦ Συνεδρίου εἰς τὴν περιοχὴν Πωγωνίου, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς συνεκρότησε καὶ ἔτερον τοιοῦτον εἰς Κόνιτσαν τὴν 18-19ην Ἰουλίου 1967, εἰς τὸ ὅποιον ἔλαβον μέρος ἀπαντες οἱ ιερεῖς τῆς Ἐπαρχίας μας.

Ανεχώρησε δι' Ἀθήνας πρὸς μετεκπαίδευσιν ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κονίτσης ἀνθυπομοίραρχος κ. Δημήτριος Χειλάκης. Ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ ἀνθυπασπιστὴς κ. Κωνστ. Καραγκούνης.

Μὲ ὑπαίθρια γλέντια καὶ χοροὺς καὶ μὲ πολλοὺς προσκυνητὰς πανηγυριστὰς ἐορτάσθη καν καὶ ἐφέτος τὰ πανηγύρια τοῦ Προφήτου Ἡλία στὰ διάφορα χωριά τῆς Ἐπαρχίας μας,

δπως στοῦ Μάζιου, Φούρκα, Λυκορράχη, 'Αετομηλίτσα, Χιονιάδες, 'Ασημοχώρι, 'Οξυά κλπ. 'Εφέτος, διὰ πρώτην φορὰν ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἐλειτουργήθη καὶ τὸ ἔξωκκλῆσι τοῦ Προφήτου 'Ηλία οΚνίτσης ἀποπερατωθὲν καὶ ἔξωραϊσθὲν ἐσωτερικῶς καὶ ἔξωτερικῶς ὑπὸ τοῦ κ. Κων)νου Η. Μπούζμπουλα κατὰ ἐπιθυμίαν τοῦ προαποβιώσαντος πατρός του. Πολλοὶ ὑπῆρξαν οἱ προσκυνηταί, οἱ ὅποιοι ἀνήλθον ἐπὶ τοῦ ιστορικοῦ λόφου ὅπου τὸ γραφικὸ ἐκκλησάκι, καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας κατῆλθον καὶ προγευμάτισαν εἰς τὴν αΓναγίαν καὶ στὰ δροσόλουστα Πλατάνια, ὅπου οἱ πηγὲς μὲ τὸ παγωμένο κρυστάλλινο νεράκι.

"Οπως κάθε χρόνο ἔτσι καὶ ἐφέτος τὸ πανηγύρι τοῦ 'Αηλιῶς τῆς Βούρμπιανης ἐορτάσθηκε μὲ ἔξαιρετικὴ ἐπιτυχία καὶ μὲ τὴν ἀθρόα προσέλευσι πολλῶν προσκυνητῶν - πανηγυριστῶν.

'Απὸ τὴν 'Αθήνα ἀφίχθησαν σχεδὸν ὅλοι οἰκογενειακῶς, οἱ κ.κ. Βασίλειος Καραγιάνης (ἐπίτροπος τοῦ Προφήτου 'Ηλία), Δημ. Κιτσαντώνης, Γεώργ. Εύθυμιου, Παῦλος Εύθυμιου, 'Οδυσσεὺς Μπάρκης, Δημ. Ράπτος, ἡ Κα 'Ολγα Λάλου μετὰ τῆς θυγατρός της 'Αθηνᾶς κ.ἄ. 'Απὸ τὴν Θεσσαλονίκη οἱ κ.κ. ἀδελφοὶ Ζήσης καὶ Λουκᾶς Τσούκαλη, οἱ ἀδελφοὶ Κώστας, Κρίτων καὶ Νίκος Κυπαρίση μετὰ τῆς ἀδελφῆς των δίδος Μαργαρίτας, ὁ κ. Γεώργ. Φ. Βλάχος μετὰ τῶν ἀδελφῶν του δίδων Σοφίας καὶ Τασίας, ὁ κ. Χαράλ. Δημάρατος μετὰ του κ. 'Απ. Στεφανίδου, ὁ κ. Βασίλειος Τράντας μετὰ τοῦ σίοῦ του Χρήστου οἰκογενειακῶς, ἡ Κα Σοφία Ζ. Ζήκου κλπ.

'Απὸ τοὺς Βουρμπιανῖτες τῶν 'Ιωαννίνων κατέφθασαν προσκυνητὲς τοῦ 'Αηλιᾶ, οἰκογενειακῶς καὶ μή, οἱ κ.κ. Κων)νος Χ. Λάμπρου, Σπ. Τσούνης, Χρ. Παπατζήμας, Σπ. Ζούνης, Ζήσης Γκιώκας, Θεόδ. Κασιόλας, Θεοχ. Μαργιόλας κ.ἄ. καὶ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα οἱ κ.κ. 'Αν. Εύθυμιου, Μάνθος Βλάχος κ.ἄ.

Παρευρέθησαν ἐπίσης στὸ πανηγύρι καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Ζου Λόχου ταγ)χης κ. Εύάγγελος Μπούτης, ὁ Βουρμπιανῖτης διοικητὴς τῶν Τ.Ε.Α. Πυρσογιάνης ταγ)χης κ. 'Αλέξ. Λώλης, πολλοὶ Πυρσογιανῖτες, καὶ ἐκ τοῦ πρωσαπικοῦ τῆς 'Εταιρίας «Κύκλος», καὶ ἄλλοι διάφοροι ξένοι.

Τὸ γλέντι ἄρχισε, δπως συνήθως, ἀπὸ τὸ βραδάκι τῆς παραμονῆς καὶ ἡ πρώτη φάσι του κράτησε ὡς τὰ ξημερώματα (4.30' τὸ πρωΐ). Κατόπιν, μόλις ἔφεξε, πήρανε ὅλοι τὸν ἀνήφορο γιὰ τὸ γραφικὸ ἔξωκκλησάκι τοῦ ροφῆτου, ἄλλοι πεζοὶ καὶ ἄλλοι ἐποχούμενοι αὐτοκινήτων. 'Ο δασικὸς δρόμος φθάνει τώρα μέχρι τὸ ἔξωκκλῆσι, καὶ ἔτσι ἀνεβήκανε καὶ οἱ γέροντες καὶ τὰ μικρὰ παιδιά.

Μετὰ τὴν Λειτουργία, συγκεντρώθηκαν ὅλοι στὰ σιάδι τοῦ Γελαδάρη δίπλα στὴν διμόνυμη βρυσούλα μὲ τὸ παγωμένο κρυστάλλινο νερό, κι ἐκεὶ ἀνάμεσα στὰ σουβλισμένα ἀρνιὰ καὶ

στὶς ψησταριές ξανάρχισε τὸ γλέντι μὲ τὴ διπλὴ κομπανία «τακίμι» τῶν Νικολάκη Χαλκιᾶ καὶ Μιχ. Πανουσάφου, ποὺ ζωήρεψε μετὰ τὸ μεσημεριανὸ τσιμπούσι καὶ τὴ σχετικὴ μπυρο - κρασοκατάνυξι, καὶ κράτησε ὡς ἀργὰ τὸ δειλινό.

"Ἐπειτα οἱ πανηγυριστὲς ξανακατέβηκαν στὴν ἀγορὰ τοῦ χωριοῦ χορεύοντας καὶ τραγουδώντας, καὶ ἐκεὶ πλέον κάτω ἀπὸ τὸν ίστορικὸ πλάτανο τὸ γλέντι συνεχίστηκε μὲ περισσότερη ἔνταση καὶ κέφι ὡς τὶς μεταμεσονύχτιες ὥρες, μέχρις ὅτου οἱ γλεντζέδες κουρασμένοι ἀπὸ τὴν διήμερη ἀϋπνία, δρθοστασία καὶ . . . κρασοκατάνυξι, αύτοδιαλύθηκαν καὶ ἐσπευσαν νὰ ἀπολαύσουν τὸ γλυκύτερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, τὸν ὑπνο.

'Υπὸ τοῦ ἐκτάκτου Στρατοδικείου 'Ιωαννίνων κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν 18 μηνῶν ὁ Πολ. Κατσουλίδης σπουδαστὴς τῆς Ζ.Π.Α. διετι τὴν 19-4-67 κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπιμνημοσύνου δεήσεως καὶ καταθέσεως στεφάνου ἐντὸς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νεκροταφείου οΚνίτσης ἐπέδειξεν ἀνευλάβειαν καὶ προσέθαλε τὴν μνήμην τῶν πεσόντων. 'Επίσης εἰς 18 μηνῶν φυλάκισιν κατεδικάσθη καὶ ὁ Χρήστος Λάππας ἐξ 'Ηλιόρραχης διὰ προσβολὴν τῆς τιμῆς τοῦ Βασιλέως.

Τὴν 22-7-67 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν ὁ 'Υπουργὸς Βιομηχανίας κ. Οἰκονομόπουλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Νομάρχου μας κ. 'Αναστ. Λιβίδη. Μολονότι ἡ ἐπίσκεψις ἦτο ἀνεπίσημος, ἔτυχε θερμῆς ύποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν παρατυχόντων Κονιτσιωτῶν, καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην μας κ.κ. Σεβαστιανόν, τὸ 'Επαρχεῖον, τὴν Λέσχην 'Αξιωματικῶν Φρουρᾶς Κονίτσης, καὶ τὴν Ταπητουργικὴν Σχολήν.

Προσκληθεὶς μετέβη εἰς 'Ιωάννια καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς 'Εθνικῆς 'Αντιστάσεως ὁ Δήμαρχος Κονίτσης καὶ ἀγωνιστὴς τῷ νΕ.Ο.Ε.Α. κ. Μιχ. Σιώρος, δόμοῦ μὲ διαφόρους ἄλλους ἀγωνιστὰς τῆς πόλεως καὶ 'Επαρχίας Κονίτσης.

Τὴν 25-7-67 Πρόσκοποι τοῦ Τμήματος Κομοτινῆς ἐργαζόμενοι ἐθελοντικῶς εἰς τὰς σεισμοπλήκτους περιοχάς, ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν, φιλοξενηθέντες ὑπὸ τοῦ 583 τάγματος καὶ ξεναγηθέντες ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ 'Εφόρου Προσκόπων κ. Κων. Καραγιάνη δημοδιδασκάλου, ἐπεσκέφθησαν πάντα τὰ ἀξιοθέατα καὶ κατέθεσαν καὶ στέφανον εἰς τὸ Στρατιωτικὸ Νεκροταφείον.

Εἰς τὸ χωρίον Μοναστήριον Μολίστης ηύτοκτόνησεν ἡ Εύδοκία σύζυγος Κων)νου Παπαγεωργίου πάσχουσα ἐκ νευρασθενείας.

Μὲ γλέντια καὶ χοροὺς ἐορτάσθηκαν καὶ τὰ πανηγύρια τῆς 'Αγίας Παρασκευῆς εἰς τὰ χωρία Μελισσόπετρα, Πηξαριά, 'Αγία Παρασκευή

(Κεράσοβον), δπου ἀφίχθησαν καὶ ἀρκετοὶ ξενητευμένοι χωριανοί, Γοργοπόταμον, Καστανέαν, Πηγὴ (Πεκλάρι) καὶ Δροσοπηγή.

Ἐκτελοῦντες ἐκπαιδευτικὴν ἔκδρομὴν ἀφίχθησαν τὴν 27-7-67 εἰς Κόνιτσαν οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς πολέμου Θεσσαλονίκης ἀνώτεροι ἀξιωματικοί.

Συνελήφθη εἰς Λαγκάδαν καὶ ἀπεστάλη ἀρμοδίως ὁ ὄπλιτης ΤΕΑ Ἡλίας Ντίνης διότι ἔξυβρισε τὸν διμοιρίτην του Χαραλ. Μούσιον, ἐπειδὴ τοῦ συνέστησε νὰ παύσῃ τὴν λειτουργίαν μουσικῶν ὄργανων κατ' ἀπηγορευμένην ὅραν.

Τὴν 26-7-67 ὁ Ἱερεὺς Εὐάγγελος Ζῆκος ἐφημέριος Χιονιάδων, καταπεσὼν ἐκ τοῦ ἡμιόνου του, ὑπέστη κάταγμα τῆς λεκάνης καὶ μετεκομίσθη εἰς Ἰωάννινα πρὸς θεραπείαν.

Ἀφίχθη συνεργείον ἔξυγιάνσεως καὶ ἐψέκασε τὰς ἐστίας ἀκαθαρσιῶν πέριξ τῆς ἀγορᾶς Κονίτσης.

Τὴν 2-8-67 ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός.

Ἐπὶ τῇ εὔκαιριᾳ τῆς ἔβδομάδος Ἀγορανομικοῦ Ἐλέγχου καὶ Ὅγειας καὶ Καθαριότητος, ὡμίλησαν ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ κινηματογράφου «Πάνθεον» τοῦ κ. Πηγαδᾶ, ἐνώπιον τῶν κ.κ. Ἐπάρχου, Δημάρχου καὶ πολλῶν ἀκροατῶν ὁ διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Χωρ)κῆς Κονίτσης μοίραρχος κ. Γεώργ. Ἀναστασόπουλος ἀναπτύξας τὰ ὠφελήματα τὰ ὅποια προκύπτουν τόσον διὰ τὸν παραγωγὸν ὅσον καὶ διὰ τὸν καταναλωτὴν ἐκ τῆς εύσυνειδήτου ἔφαρμογῆς τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων· καὶ ὁ ἀγροτικὸς ἰατρὸς κ. Γεώργ. Ἀναξαγόρου, ὁ δποῖος ἀνέπτυξε διάφορα ἄρθρα τοῦ Ὅγειονομικοῦ Κώδικος.

Κατετέθησαν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὑπὸ τῆς Κοινότητος Ἀηδονοχωρίου δρχ. 1.000, ὑπὸ τῆς Κοινότητος Βουρμπιάνης δρχ. 3.000 καὶ ἐξ ἑράνου μεταξὺ τῶν Ἱερέων τῆς Ἐπαρχίας μας δραχμαὶ 1.700.

Ο Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης μας Ιεροκῆρυξ Κονίτσης κ. Ἱερόθεος Πετρίδης, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ φοιτητοῦ Θεολογίας κ. Γεωργίου Εύθυμιου, περιώδευσε τὰ ὀρεινὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας (περιοχῆς Γράμμου) ὅπου ἐτέλεσεν Ἱερὰς ἀκολουθίας κηρύξας καὶ τὸν θεῖον λόγον.

Τὴν 5-8-67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Ιερέων Κονίτσης καὶ ὑπὸ τριῶν Θεολόγων τοῦ Θρησκευτικοῦ Σωματείου «Σωτήρ», μετέ-

εη εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Στομίου ὅπου καὶ ἴερούργησεν. Ἐξήτησε δὲ καὶ πληροφορίας διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὑπεσχέθη νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὰς ἀναγκαιούσας ἐπισκευὰς αὐτῆς. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἀπὸ τριακονταετίας (ἐπὶ Μητροπολίτου Ἰωάννου) δὲν εἶχε μεταβῆ Μητροπολίτης εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἱερὰν Μονήν. Τὴν δὲ 6-8-67 ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη εἰς τὸ χωρίον Ἀετόπετραν, ὅπου καὶ ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ καλλιφνώου Ἱερέως κ. Δημ. Μαργαρίτου (έφημερίου Βουρμπιάνης) κ.ἄ.

Μὲ ἐπιτυχίαν καὶ ἀθρόαν προσέλευσιν προσκυνητῶν - πανηγυριστῶν ἐορτάσθηκαν τὰ πανηγύρια τῆς Μεταμορφώσεως εἰς Ἐλεύθερον καὶ Κλειδωνιά, καθὼς καὶ τοῦ Ἀγίου Νικάνορος στὶς 7-8-67 καὶ τῆς Καλλιθέας (Γορίτσας). Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως τοῦ Ἀγίου Νικάνορος (Κορτίνιστας) ἐνέσκηψε καταιγίς. Καὶ ἐνῷ οἱ πανηγυρισταὶ ἀπεχώρουν ἐσπευσμένως, κεραυνὸς κατέπεσε πλησίον τοῦ ἔξωκλησίου προκαλέσας μικρὰν πυρκαϊάν, ἥτις κατεσβέσθη.

Τὴν 9-8-67 ἔληξεν ἡ Πρώτη Κατασκηνωτικὴ περίοδος εἰς τὰς Παιδικὰς Κατασκηνώσεις Κονίτσης — Πεκλαρίου καὶ ἥρχισεν ἡ δευτέρα, μὲ 160 παιδιά ἀπὸ τὴν περιοχὴν Κονίτσης ὑπὸ τὴν νδιεύθυνσιν (Ἄρχηγὸς) τοῦ δριμοδιδασκάλου κ. Ἀνδρέα Ἀναγνωστοπούλου ἐκ Καστανέας.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός μετέβη εἰς Ἰωάννινα καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὸ συκόσμιον Πανηπειρωτικὸν Συνέδριον τῶν Ἀποδήμων.

Τὴν 11-8-67 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν πρὸς ἔξτασιν ζητημάτων τῆς ἀρμοδιότητός του ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ιωαννίνων κ. Δημ. Φλίνδρης.

Ομοίως τὴν 11-8-67 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν ἐκδρομεῖς τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας Θεσσαλονίκης, οἱ ὅποιοι εἶχον λάβει μέρος εἰς τὸ Πανηπειρωτικὸν Συνέδριον Ἀποδήμων.

Μὲ τὰ συνηθισμένα λαϊκὰ γλέντια καὶ χοροὺς ἐορτάσθηκαν τὰ πανηγύρια τῆς Παναγίας (15 Αύγουστου) στὰ χωριά τῆς Λάκκας Ἀώου, Παλαιοσέλι, Πάδες, Ἀρματα καὶ Δίστρατο, ὅπως καὶ στὴν Φούρκα καὶ Ἀετομηλίτσα. Ἀφίχθησαν πολλοὶ ξενητεμένοι καὶ ἔχόρευσαν τοὺς πατρωπαράδοτους λαϊκοὺς χορούς, τραγούδησαν τὰ ἀθάνατα τραγούδια τῆς ξενητειᾶς καὶ τῆς κλεφτουριᾶς, καὶ γεύτηκαν τὰ ἀχνιστά καὶ μυρωδάτα ψητὰ ἀρνιὰ τῆς σούβλας. Καὶ τὸ πανηγύρι τῆς Πυρσόγιανης σημείωσε ἔξαιρετικὴ ἐπιτυχία, δπως καὶ τοῦ Πύργου (Στράτσανης) ὅπου κατέφθασε ἔνα ποῦλμαν γεμάτο μὲ ξενητεμένους ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ Ἀγρίνιο, Ἀμερικὴ κλπ. Καὶ

τὰ πανηγύρια τῆς Πουρνιάς καὶ Ἀετόπετρας εἶχαν ἐπιτυχία. Εἰς δὲ τὴν πανήγυριν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μολυβδοσκεπάστου ἡ κοσμοσυρροὴ ὑπῆρξε πρωτοφανής. Μετέβη δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς καὶ ἐτέλεσε Μέγαν Ἐσπερινὸν μετὰ παρακλήσεως καὶ κηρύγματος καὶ τὴν ἐπομένην ἀνεχώρησε διὰ Βήσσανην.

Καὶ στὴν Παναγίαν Ἀνω Κονίτσης οἱ πανηγυρισταὶ ἦσαν πάμπολοι. Ἐγέμισε τὸ ἐκκλησιακὸν καὶ ὁ αὐλόγυρος ἀπὸ κόσμο. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Λειτουργίας ἐπηκολούθησε τὸ κολατσιὸν κάτω ἀπὸ τοὺς παχεῖς ἵσκιους τῶν πλατανιῶν, καὶ κατόπιν οἱ ὄργανοπαίκται μὲν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κλαριτζῆ Πέτρο Ἀλεξίου καὶ τὸ νάειθαλῆ βιολιστὴ γέρο Λάζο Τσιούτα περιῆλθαν ὅλες τὶς παρέες καὶ πῆραν τὸ συνηθισμένο «νομπέτι». Ἐπειτα ἔκανε ἔναρξιν τοῦ χοροῦ ὁ ἀγέραστος Γιώργης Μπαλίδας καὶ κοντὰ σ' αὐτὸν ἔσυραν τὸ χορὸν ὁ Κώτσιο Ζαχαράκης (Καραβάνας), οἱ διευθυνταὶ τῆς ΑΤΕ κ. Ζώτος καὶ Ἀναγνωστοπούλειου Σχολῆς κ. Τζόρας, οἱ κ.κ. Μητσάνης, Οἰκονομίδης, Δ. Ζδοάθος καὶ πολλοὶ ἄλλοι, καθὼς καὶ πολλὲς λυγερόκορμες Κονιτσιωτοπούλες· καὶ τὸ γέντι κρατήσε ως ἀργὰ τὸ δειλινὸν ποὺ βασίλευε ὁ ἥλιος.

Τὴν 16-8-67 καὶ περὶ ὥραν 6.30' μ.μ. ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρρένων Κονίτσης ἐօρτὴ ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τῆς ἀποφοιτήσεως τῶν τροφίμων - μαθητῶν τῆς Τρίτης τάξεως, εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης χας κ.κ. Σεβαστιανός, ὁ Ἐπαρχος κ. Α. Ρεμπάτης, ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ἀντροχῆς κ. Βενιζέλος Τζάϊδας, ὁ Δήμαρχος κ. Μ. Σιώρος, οἱ διοικηταὶ τῶν ΤΕΑ ταγχης κ. Θ. Λιάλιος καὶ Ὅποδ)σεως Χωρκῆς μοίραρχος κ. Γ. Ἀναστασόπουλος· καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ λοιποὶ συμπολῖται.

Μετὰ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἰδρύματος κ. Νικ. Παππᾶ, ἐπηκολούθησαν ὡραία ἀσματα καὶ ἀπαγγελιαι τῶν μαθητῶν καὶ κατόπιν ὡμίλησαν οἱ μαθηταὶ Εύάγγελος Μάνος ἐκ μέρους τῶν ἀποφοιτῶν καὶ Παντελῆς Βατούσιος δευτεροετῆς ἀποχαιρετήσας τοὺς ἀπερχομένους συμμαθητάς του

Ἐν συνεχείᾳ δὲ ὡμίλησαν οἱ κ.κ. Στρατιωτικὸς Διοικητής, Ἐπαρχος, Δήμαρχος· καὶ τελευταῖος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, δοστις καὶ διένειμεν ἴδιοχείρως τὰ ἀπολυτήρια πρὸς τοὺς ἀποφοίτους καὶ ἀνὰ ἐν διδύλιον ἥθικοθησκευτικοῦ περιεχομένου. Κατόπιν ἐψάλη ὁ Ἐθνικὸς Ὅμνος, προσεφέρθησαν γλυκὰ καὶ ἀναψυκτικά, ἐλήφθησαν ἀναμνηστικαὶ φωτογραφίαι (ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου φωτογράφου κ. Ν. Τσιγκούλη, συνεχάρησαν ἀπαντες τὸν κ. διευθυντὴν καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἡ ὡραία καὶ σεμνὴ ἐօρτὴ ἐτελείωσεν.

Ἀπεφοίτησαν δὲ ἐν συνόλῳ 18 μαθηταί, ἐκ τῶν ὅποιων 13 ἐπιπλοποιοὶ καὶ 5 ράπται. Ἐλαβον δὲ οἱ ἀπόφοιτοι ἀνὰ μίαν πλήρη σειρὰν ἔργαλείων καὶ οἱ ράπται ἀνὰ μίαν ραπτομη-

χανήν.

Ὀρειβάται τοῦ Ε.Ο.Σ. Ἀθηνῶν διῆλθον ἐκ Κονίτσης καὶ τὴν 16-8-67 ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ Σμόλιγκα μέσω Ἀγίας Παρασκευῆς (Κερασόβου).

Οἱ ἐκ Βασιλικοῦ Πωγωνίου κ. Ἰωάννης Οἰκονόμου (ἔλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ Βλαχούψηλοτέρας) διέθεσε τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἡλεκτροφωτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μολυβδοσκεπάστου.

Τὴν 18-8-67 εἰς τὸν αἴθουσαν διαλέξεων τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης ἐδόθη διάλεξις μὲν ὁμιλήτριαν τὴν Καν Τελλέσιλαν Ἰωαννίδου - Λαμπέα μὲ θέμα «Ἡ Ἑλλὰς ὁμονοοῦσα ἐμεγαλούργησε διὰ μέσου τῶν αἰώνων», τὴν ὅποιαν παρηκολούθησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός, ὁ Δήμαρχος κ. Μ. Σιώρος, ὁ υπ.) τῆς τοῦ τάγματος ταγματάρχης κ. Νικ. Ζέρβας μετὰ τῶν λοιπῶν ἀξιώματος καὶ πολλοὶ ἄλλοι Κονιτσιώται.

Τὴν 19-8-67 εἰς τὴν ἐνταῦθα Λέσχην Ἀξιωματικῶν Φρουρᾶς Κονίτσης ἐδόθη δεθίωσις ὑπὸ τοῦ 583 τάγματος πεζικοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν προσεκλήθησαν ἀπαστρατείας αἱ τοπικαὶ ἀρχαί.

Τὴν 20-8-67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς μετέβη καὶ ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν εἰς τὸ χωρίον Ἐλεύθερον καὶ ἀκολούθως ἐπεσκέφθη τὸ Παλαιοσέλι καὶ Πάδες. Εἰς ἀπαντα τὰ ἀνωτέρω χωρία — τὰ ὅποια ἀπὸ τεσσαρακονταετίας καὶ πλέον δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῆ Μητροπολίτης — ἔτυχε θερμῆς καὶ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν κατοίκων καὶ ἐκήρυξε καὶ τὸν θείον λόγον

Τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐνώσεως Συνεταιρισμῶν Κονίτσης — Ζαγορίου — Μετσόβου κατηρτίσθη ἐκ τῶν κ.κ. Δημ. Γεωργάκη ἐξ Ἀσημοχωρίου ως προέδρου, Γεωργ. Κουφοῦ ἐκ Βουρμπιάνης ἀντιπροέδρου καὶ Ραφαὴλ Ἐζνεπίδου ἐκ Κονίτσης, Δημ. Βούρβου ἐκ Τσεπελόβου καὶ Γεωργ. Ζαρκάδα ἐκ Μετσόβου συμβούλων.

Τὴν ἐσπέραν τῆς 23-8-67 ἐδόθη εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν Φρουρᾶς Κονίτσης δεθίωσις ὑπὸ τοῦ Παρειρήματος Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Κονίτσης πρὸς τιμὴν τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν Φρουρᾶς Κονίτσης, εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν οἰκογενειακῶς ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ἀντισυνταγματάρχης κ. Βενιζέλος Τζάϊδας μετὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ 583 τάγματος ταγχης κ. Νικ. Ζέρβα καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν, καθὼς καὶ ὁ διοικητὴς τῶν Τ.Ε.Α. Κονίτσης ταγχης κ. Θεόδ. Λιάλιος. Ἀφίχθησαν δὲ εἰδικῶς καὶ ἐξ Ἰωαννίνων διπρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν κ. Ἀχ. Φλούδας μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβούλιου κ.κ. Ἰωαννίδου, Καρέντζου καὶ Λάγκου.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δεξιώσεως ἐπεκράτησε πνεῦμα ἐγκαρδιότητος, ἐνθουσιασμοῦ καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως. Ἕγερθησαν δὲ προπόσεις ὑπὲρ τοῦ Ἐθνους, τῶν λαοφίλων Βασιλέων μας, τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ ἔχορεύθησαν Ἐθνικοὶ Χοροὶ τῇ συνοδείᾳ ἐγχωρίων

λαϊκών δργάνων.

Εύρισκονται ύπό κατασκευήν, ή άπο αγορᾶς μέχρι Πνευματικής Στέγης (δαπάναις τοῦ πρώην Μητροπολίτου μας Σεβασμιωτάτου κ.κ. Χριστοφόρου) δόδος, καὶ ἡ παρ' αὐτὴν (δπισθεν φαρμακείου Ρούση) Λέσχη Προσκόπων Κονίτσης. Συνεχίζεται ἐπίσης ἡ γενική ἐπισκευὴ τοῦ Α΄ Δημοτικοῦ Σχολείου Κονίτσης.

Δαπάναις τοῦ ἐν Ἀθήναις Συνδέσμου τῆς Κοινότητος Βουρμπιάνης (κληροδοτήματος Χαραλ. Ζήκου κλπ.) κατεσκευάσθησαν αἱ κρῆναι (βρύσες) τῆς Βαρβάρας, Τούρκου πηγάδι, Ἀγίου Ιωάννου καὶ Γκίνη καθὼς καὶ αἱ ἐπὶ τῶν ιδίων τοποθεσιῶν μικραὶ γέφυραι καὶ ἡ γέφυρα εἰς τοποθεσίαν Μέξια.

Τὴν 25-8-67 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν περὶ τοὺς ἑκατὸν Κύπριοι ἔφεδροι ἀξιωματικοί, τοὺς ὅποιους ὑπεδέχθησαν οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ Κονίτσης καὶ αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ μετὰ πολλῶν Κονιτσιωτῶν. Μετέβησαν καὶ κατέθεσαν στέφανον εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Νεκροταφεῖον, καὶ ἀκολούθως παρεκάθησαν εἰς γεῦμα παρατεθὲν πρός τιμὴν των ὑπὸ τῆς ΥΙΙ Μεραρχίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ορφανοτροφεῖον Αρρένων. Κατόπιν ἐπισκεφθέντες τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως ἀνεχώρησαν.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Αφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Κων)νος καὶ Νικ. Φλώρου, Ε. Γεωργιάδης ιατρός, Δημ. Τσάνος, Δημ. Ν. Σωτηρίου, Γ. Παναγιωτίδης, Χρ. Ζαφειρόπουλος μετὰ τῆς κυρίας του, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ιερόθεος Πετρίδης καὶ Θεόδ. Μπεράτης, Σπυρίδων Γκότζος μετὰ τῆς Κας του, Θωμᾶς Ἀλ. Γκότζος φοιτητὴς κτηνιατρικῆς καὶ οἱ κ.κ. Δημ. Τσαρτσάλης, Ἀλέκος Λαμπρίδης καὶ Θωμᾶς Ζώης οἰκογενειακῶς. Ἐπίσης ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Καστανέαν ὁ κ. Παῦλος Μησιακούλης μετὰ τῆς Κας του καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης ἡ Κα Αγγελικὴ Φλώρου καὶ ὁ κ. Βασ. Χ. Τσαρούχης, φοιτητὴς ἀγγλικῆς φιλολογίας, ἐκ Κούστεσας Εύρυτανίας ὁ δημοδιδάσκαλος κ. Θεόδωρ. Τσιαλιαμάνης.

Αφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Γεώργιος καὶ Ἀγγελος Τσόγκα, Σταύρος Γκατσύπουλος, συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ μας μετὰ τῶν υἱῶν του κ.κ. Κων)νου καθηγητοῦ, Βασιλείου ιατροῦ καὶ Ἀχιλλέως πρωτοδίκου, μεταβάντες εἰς τὴν πανήγυριν τῆς ἴδιαιτέρας πατρίδος των Μολυβδοσκεπάστου. Ὁμοίως ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Παῦλος Λώλος οἰκογενειακῶς, Π. Λούδας, Ιω. Ἀδαμαντίδης δικηγόρος, Σπ. Μηλίγκος καὶ ἐπανέκαμψαν ὁ Δήμαρχός μας κ. Μιχ. Σιώρος, ὁ κ. Εύάγ. Κρούσκος καὶ ὁ κ. Ιωάννης Κατσίμπαρης.

Διὰ Βούρμπιανην ἀφίχθησαν καὶ ἐπανέκαμψαν ἐκ νέου ὁ κ. Κων. Λώλος μετὰ τῆς ἀδελφῆς του δίδος Εριφύλης καὶ ὁ κ. Σωκρ. Μπάρκης οἰκογενειακῶς.

Διὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Πύργου (Στράτσιανης) ἀφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Βασ. Ρόζος, Δημ. Σωτηρίου καὶ Νικ. Βαρδάκης, ἐξ Η.Π.Α. ὁ κ. Χαρ. Ρόζος καὶ ἐξ Ἀγρινίου οἱ

κ.κ. Παν. Οίκονόμου καὶ Βασ. Βαζούκης.

Ἐκ Θεσσαλονίκης διὰ Παλαιοσέλιον ἀφίχθησαν ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐκεῖ ὑποκ)τος Ιονικῆς - Λαϊκῆς Τραπέζης κ. Γεώρ. Ταπεινόπουλος καὶ ὁ κ. Ἡλ. Μίσιος.

Ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Πάδες ὁ τέως Ἀρχιατρος κ. Νικ. ΙΓάκας καὶ ἐκ Καστοριᾶς διὰ Κόνιτσαν ἀφίχθησαν ὁ κ. Βασίλειος Λαχανᾶς μετὰ τῆς Κας του Χρηστίνης.

Ανεχώρησαν οἰκογενειακῶς ὁ κ. Δημ. Β. Βαγενᾶς διὰ Τεχεράνην Περσίας καὶ ὁ κ. Ἀθανάσιος Κυρίτσης διὰ Η.Π.Α.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ — ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο κ. Φώτιος Τζήμας διαχειριστὴς Π.Ι.Κ. Π.Α. Κονίτσης ἐγένετο εύτυχὴς πατήρ θήλεος τέκνου.

Τὴν 16-7-67 ὁ τέως καθηγητὴς Γυμναστικῆς τοῦ Γυμνασίου μας κ. Εύθυμιος Παπακωνσταντίνου μετὰ τῆς Κας του Χαρικλείας ἀνεδέχθησαν ἐκ τῆς ιερᾶς κολυμβήθρας τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ καθηγητοῦ (βοηθοῦ Γυμνασιάρχου) κ. Νικολάου Ρεμπέλη, χαρίσαντες εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ μητρὸς παπποῦ του, Χρηστάκης.

— Επίσης τὴν 23-7-67 ὁ κ. Χρήστος Παγουρτζῆς ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Βασιλείου Γκαβίνου ὀνομάσας αὐτὸν Σπυράκην.

— Τὴν 6-8-67 ὁ κ. Παντελῆς Κουκέσης ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μεγαλυτέρου υἱοῦ τοῦ ἄρτι ἀφιχθέντος ἐκ Δ. Γερμανίας κ. Σωκράτους Μάνθου χαρίσας εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ παπποῦ του Φώτιος.

— Ή μήτηρ τοῦ κ. Κουκέση Κα Αγγελικὴ ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μικροτέρου υἱοῦ τοῦ κ. Σ. Μάνθου, ὀνομάσασα αὐτὸν Κωστάκην.

ΓΑΜΟΙ — ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

Ἐτελέσθησαν τὸν παρελθόντα Ιούνιον εἰς Δυτ. Γερμανίαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Μπέτζιου σπουδαστοῦ ἐκ Κλειδωνιάς μετὰ τῆς δίδος Λούλας Γ. Γουσγούνη ἐκ Κονίτσης.

— Τὴν 9-7-67 ἐτελέσθησαν εἰς Νικάνορα οἱ γάμοι τοῦ κ. Βασίλειου Τσελίφη μετὰ τῆς δίδος Στυλιανῆς Ν. Κοκοβέ ἐξ Αγίας Βαρβάρας.

Τὴν 20-8-67 ἐτελέσθησαν εἰς Ιωάννινα οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Παππᾶ, διευθυντοῦ τοῦ Εθνικοῦ Ορφανοτροφείου Αρρένων Κονίτσης μετὰ τῆς δίδος Ειρήνης Τσώνη νηπιαγωγοῦ.

— Ο δημοδιδάσκαλος Καβασίλων κ. Κων)νος Α. Αθανασόπουλος ἐξ Οξεᾶς καὶ ἡ δημοχώριός του δὶς Ελένη Π. Αντωνιάδου διαμένουσα εἰς Αθήνας, ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν υπόσχεσιν γάμου.

— Ομοίως καὶ ὁ κ. Θωμᾶς Νίτσας ἐκ Κονίτσης μετὰ τῆς δίδος Γεωργίας Γ. Κεφσερίδου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τὴν 27-7-67 ἀπεβίωσεν αἴφνιδίως εἰς τὸ χωρίον Καστανέα καὶ ἐκηδεύθη ἐν μέσω γενικῆς θλίψεως ἡ Ελένη Ε. Μούσιου εἰς ἡλικίαν 18 ἔτῶν.

— Τὴν 1-8-67 ἀπεβίωσεν εἰς Λαγκάδαν οὐάγγελος Μπληθηκιώτης, ἔτῶν 60.

— Τὴν 1-8-67 ἀπεβίωσεν ἡ Χρηστίνα Βαφοπούλου ἐκ Κάτω Κονίτσης, ἔτῶν 79.